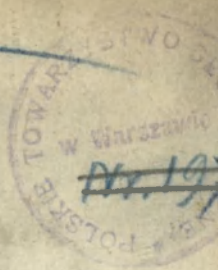

173

OBJAŚNIENIA

do Mapy Poglądowej Królestwa Polskiego.

OBJAŚNIENIA
do Mapy Poglądowej
KRÓLESTWA POLSKIEGO, 7.

UŁOŻONEJ PRZEZ

JADWIGĘ Z ZAKRZEWSKICH WÓJCICKĄ,

wydanej nakładem

ST. SZAFARKIEWICZA.

CBGiOŚ, ul. Twarda 51/55
tel. 0 22 69-78-773

Wa5149175

WARSZAWA

DRUK IG. ZAWISZEWSKIEGO, NOWY ŚWIAT 46

1885.

<http://rcin.org.pl>

Дозволено Цензурою
Варшава, 27 Мая 1885 года.

173.

OD WYDAWCY.

W myśl kierunku pisma naszego, wskazującego niejednokrotnie drogę rozwoju racjonalnego kraju, na podstawie zużytkowania zasobów ziemi naszej, leżących dotąd odłogiem, uważaliśmy za obowiązek obywatelski przyjąć na siebie trudy wydawnictwa **Mapy** przedstawiającej dokładnie stan obecny Królestwa Polskiego we wszystkich kierunkach pracy ekonomicznej i umysłowej oraz jego przyrody.

Mapa p. Wójcickiej przedstawia kraj nasz pod względem *etnograficznym, historycznym, rolnym, leśnym, górniczym, przemysłowym, komunikacyjnym, hodowli zwierząt domowych, gospodarstwa rybnego, sieci kolei żelaznych, ważniejszych dróg bitych i hydrografii*, z oznaczeniem punktu splawności rzek naszych. Jednym słowem Mapa Królestwa Polskiego podaje wyczerpującą charakterystykę każdego zakątka ziemi naszej, rozszerza i ułatwia jej znajomość, oraz ujawnia wiele anomalji w prowadzeniu gospodarstwa narodowego —

i brak umiejętności w spożytkowaniu skarbów, jakimi tak hojnie obdarowała nas przyroda.

Ażeby wykazać z jaką sumiennością praca ta była prowadzoną, uważamy za stosowne zwrócić uwagę czytelników na źródła, z których autorka czerpała fakta do wykonania dzieła jedyne w kartografii polskiej. Spis źródeł tych podaje autorka na str. 8.

Oprócz tego w każdej specjalności lub wątpliwości, udawała się autorka do ludzi zasłużonych na polu wiedzy ojczyznej, a mianowicie do profesorów: *Jurkiewicza, Aleksandrowicza, pp. Waleckiego, Dziewulskiego, Glogera, Łapczyńskiego, Luniewskiego, Wojsbuna, Nałkowskiego* i wielu innych.

Lecz nie dość na tem. Autorka chcąc pracy swej nadać wartość trwałą i odpowiadającą wymaganiom wiedzy, zdjęła kopje z gubernji pojedynczych i posłała je do wszystkich prezesów dyrekcji szczegółowych Tow. Kr. Ziemińskiego, jak również do wielu ziemian i przemysłowców z prośbą, o wypełnienie braków i sprostowanie błędów, jeżeliby je zauważyli.

Ażeby mapa Królestwa Polskiego pod względem formy artystycznej i jasności obrazów nie podlegała żadnemu zarzutowi, po otrzymaniu wszelkich dopełnień przerobiono ją na nowo i w szacie nowej zyskała ona uznanie profesorów *Gersona* i *Andriollego* artystów-malarzy.

Redakcja Inżynierji i Budownictwa, którą spotkał zaszczyt wydawnictwa pracy pani Wójcickiej, nie cofnęła się przed znacznymi kosztami, sięgającemi do kilkunastu tysięcy rubli, i przed żadnemi trudnościami, ażeby tylko **Mapa Królestwa Polskiego** jako **poglądowa**, była najdokładniejszą *pod względem treści i stała się dla młodzieży i dzieci łatwym i malowniczym środkiem do*

poznania kraju, a dla dorosłych drogowskazem do umiejętnego użytkowania istniejących już bogactw i źródłem nowej pracy ekonomiczno-przemysłowej.

Temi względami powodując się, Redakcja dołożyła wszelkich starań, ażeby mapie Królestwa Polskiego nadać formę jak najbardziej wykończoną i estetyczną, a to tem bardziej, że praca tej wartości nie nabywa się na krótko, ale na czas dłuższy.

Mapa 2¹/₄ łokcia szeroka i blisko 3 łokcie długa, werniksowana, podklejona, opatrzona w wątki politurowane i sznury do wieszania, wykonana jest sposobem chromolitograficznym w znanym zakładzie artystycznym p. Władysława Główczewskiego w Warszawie.

Część kartograficzną odrobił p. E. Dunay Inż., artystyczną p. W. Sandecki — malarz.

Ponieważ, pomimo najlepszych chęci, z powodu braku materiału mogły się wkraść niektóre niedokładności, przeto jak najusilniej prosimy czytelników o łaskawe zwrócenie nam uwagi na wszelkiego rodzaju usterki, ażeby następne wydania mapy odpowiedzieć mogły wszelkim wymaganiom.

Wydawca Mapy Poglądowej Krół. Polskiego,

ST. SZAFARKIEWICZ,

Redaktor Inżynierji i Budownictwa.

Mapa poglądowa Królestwa Polskiego przedstawia kraj nasz pod względem przemysłowym z lat ostatnich, wskazuje jakość gleby, rozmieszczenie lasów, bogactwa mineralne, ważniejsze rzeki, jeziora, drogi komunikacyjne lądowe i wodne, oraz typy ludowe.

Pozostawiając podział kraju na dziesięć guberji, pominięliśmy oznaczenie powiatów, które jako zbyt częstym ulegające zmianom, z czasem niemiałoby żadnego znaczenia, prócz tego w wielu miejscach chybiałoby celu skutkiem przerw wywołanych licznem nagromadzeniem przedmiotów, nakoniec zmniejszałoby wyrazistość mapy. Zresztą brak granic powiatowych zastąpiliśmy do pewnego stopnia użyciem osobnych znaków dla miast powiatowych; miasta te przy pomocy katalogu służą za podstawę do orjentowania się na mapie, t. j. do odnalezienia pomniejszych miast i miejscowości odnośnego powiatu.

W odnalezieniu miast powiatowych orjentujemy się miastami gubernialnemi, z których każde przedstawiono widokiem ważniejszych gmachów. W podobny sposób oznaczono wielkie fabryki, tam zaś gdzie niemożliwem było to zrobić, albo z braku odpowiedniego

widoku, lub wprost z braku miejsca na mapie, większa figura robotnika, nagromadzenie wyrobów oznacza większą produkcję.

O ile miejsca na mapie pozostało, staraliśmy się uwzględnić miejscowości historyczne; w jednej tylko gubernii Kieleckiej, ponieważ nadają one wybitny charakter tej ziemi, daliśmy możliwie pełne zestawienie zamków i miejscowości.

Wisła stanowi główny gościec wodny handlu zbożem, w główniejszych przeto miejscach składów znajduje się figura flisaka.

Na mapie oznaczyliśmy tylko kilka gatunków drzew, sosnę jako panujące drzewo lasów naszych, świerk znajdujący się w całym królestwie. Tym drzewom towarzyszy brzoza stanowiąca gaje, których ilość zmniejsza się ku południowi, również olcha na mokrowiskach w całym kraju i wierzba rosnąca nad brzegami rzek i strumieni,—dąb i buk w tych miejscach gdzie rysunkiem zaznaczono na mapie. Inne gatunki drzew, jak modrzew, jawor, klon, lipa i wiele innych, z powodu zupełnej niemożności dokładnego uwydatnienia ich w tak drobnych rozmiarach, pominięto, zaznaczając w katalogu miejscowości, w których się pojawiają. Prawie wszędzie gdzie są oznaczone pokłady minerałów, odbywa się ich wydobywanie, ale tylko okolice najbogatsze pod względem kopalnictwa zaznaczyliśmy figurą górnika. Wydobywanie piaskowca, wapienia wyborowego gatunku używanego na kamień ciosowy, przedstawiliśmy bryłami i obrobionymi sztukami kamienia — wypalanie wapna, ogólnie piecem do wypalania, nie należy jednak mniemać ażeby tej konstrukcji wszędzie znajdować się miały,—zrobiono to dla ujednostajnienia znaku.

Mapa objęta jest w około ramką, w górnej jej części pomieszczono życie i prace na wsi, jak również płody i zwierzęta znajdujące się wszędzie w naszym kraju.

W bocznym ramkach są objaśnienia znaków będących na samej mapie, w dolnej zaś typy i przemysł Warszawy, które to rysunki dla braku miejsca przy Warszawie umieszczone być nie mogły. I tak z prawej strony narzędzia rolnicze, młyny parowe, narzędzia muzyczne, stolarstwo, sztuczne kwiaty, wyroby chemiczne, dystylarnie, browary, wody gazowe i mineralne — wyroby koszykarskie, mydło, świece, bielizna, krawaty, tkactwo i szewstwo; — po lewej wyroby fragetowskie, wyroby tokarskie, kapelusze, czapki, parasole, wyroby tapicerskie, gorsety, pończochy, białoskórnictwo, rękawiczki, grzebienie, wyrób wagonów (na Solcu), lamp, łóżek żelaznych, narzędzi stalowych, blaszanych, wyroby sztukatorskie, szczotki, bednarstwo ¹⁾.

Zakreślona z góry wielkość mapy, ogromna trudność w zebraniu materiałów, sprzeczność niekiedy urzędowych źródeł z prywatnymi wiadomościami, wreszcie trudności technicznego wykonania, pierwszy raz

---

¹⁾ W czterech narożnikach pomieszczono: Kościół katedralny Ś-go Jana ¹⁾. Uniwersytet ²⁾. Posąg króla Jana III w Łazienkach ³⁾ i pomnik Kopernika na Krakowskim Przedmieściu ⁴⁾.

¹⁾ Kościół wzniesiony w r. 1313 za Bolesława II panującego na Mazowszu, odnowiony i pobudowany w takich rozmiarach w jakich go dziś widzimy za Janusza księcia Mazowieckiego w r. 1370.

²⁾ Widok przedstawia dawny pałac Kazimierowski, później koszary Kadeckie, obecnie Uniwersytet.

³⁾ Posąg króla Jana III postawiony został za Stanisława Augusta r. 1788.

⁴⁾ Pomnik Kopernika dłuta Thorwaldsena, wzniesiony staraniem Staszycy dnia 11 Maja 1830.

podjętego w takich rozmiarach w naszym kraju, wszystko to razem musiało bezwątpienia spowodować pewne błędy i niedokładności, od których żadna tego rodzaju praca, a tym więcej pierwszy raz dokonana nie może być wolna. Jednakże mamy nadzieję, że ludzie dobrej woli, po wyjściu naszej pracy, nie odmówią nam sprostowań i dopełnień, które wrazie dojścia do skutku nowego wydania nieomieszkamy zużytkować.

Na zakończenie czuję się w obowiązku wyrazić publicznie serdeczne podziękowanie tym, którzy bądź życzliwą zachętą i radą, pojmując ciężkie warunki w jakich pracę przedsięwzięłam, bądź też udzieleniem materiałów, wskazaniem źródeł, zebraniem odpowiednich wiadomości wiele mi dopomogli.

Szanownym Redakcjom pism periodycznych; Bolesławowi Prusowi, P. Profesorom: Aleksandrowiczowi, Gersonowi, Jurkiewiczowi, Nałkowskiemu. Prezesom Dyrekcji Szczegółowych — Lubelskiej: Świeżawskiemu, Kaliskiej: Mieleckiemu, Piotrkowskiej: Romockiemu. Radcy Dyr. Szcz. Suwalskiej: Zanowi; PP. Kępińskiemu, dr. Lasockiemu, Łapeczyńskiemu, Łuniewskiemu, Waleckiemu, Wojzbunowi.

Objaśnienie skrótów na mapie.

Kop.	—	Kopalnie,
Pokł.	—	Pokłady,
Wyd.	—	Wydobywanie,
Rz.	—	Rzeka,
J.	—	Jezioro.

Objaśnienie skrótów w podręczniku.

M.	—	Miasto,
G.	—	Gubernialne,
P.	—	Powiatowe,
Os.	—	Osada (dawniej miasteczko),
Os. fab.	—	Osada fabryczna (fabryka powstała na terytorium wsi).

MATERJAŁY

użyte jako podręczniki przy
układaniu mapy.

„*Pamiętnyja książki*“ gubernii Kaliskoj, Kieleckoj, Lubelskoj, Petrokowskoj, Łomżyńskiej i Suwalskoj 1884 r.

„*Obzor*“ gubernii Warszawskoj, Płockoj, Siedleckoj 1883.

„*Materiały*“ dla statystycznego opisania Radomskiej gubernii, sobrany i wydany pod rukowódstwem uaczelnika gubernii, Radom 1881.

„*Słownik geograficzny*.“

„*Geognostische Beschreibung von Polen, so wie der übrigen Nordkarpathen — Länder*“ von Georg Gottlieb Pusch. Stuttgart und Tübingen 1831 r.

Opisanie lasów królestwa Polskiego i gubernii zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego pod względem historycznym, statystycznym i gospodarczym, ułożone przez Aleksandra Połujańskiego urzędnika leśnego Królestwa Polskiego 1854 r.

Uwaga nad poszukiwaniem pożytecznych ciał kopalnych (Przyroda i Przemysł r. 1875 N. 456) prof. Trejdosiewicza.

O rzekach i splotach krajów księstwa Warszawskiego z zlecenia J. W. Łubieńskiego ministra sprawiedliwości, zebrał Wawrz. Surowiecki (Wyd. Turowskiego) Kraków 1861.

Rzeki i Jeziora; tekst objaśniający do mapy hy-

drogograficznej dawnej Słowiańszczyzny, części północno zachodniej przez W. K. 1883 r.

Kartografia russkich poczw, objaśnitelnyj tekst k poczwiennoj karcie Ewropejskoj Rossii, izdannoj Departamentom Ziemielielja i Sielskoj Prómyszlenności, sostawił Dókyczajew, Magistr Geologii i Mineralologii, Petersburg 1879.

Opis Królestwa Polskiego, pod względem historycznym, statystycznym, rolniczym, fabrycznym, handlowym, zwyczajowym i obyczajowym, przez J. M. Wiślickiego. Warszawa, 1850 r.

Rys statystyczny przemysłu Królestwa Polskiego przez Bociarskiego. (Biblioteka Warszawska r. 1873, Kwiecień Tom 2, Zeszyt 4).

Przemysłowość Królestwa Polskiego w r. 1880, wedle źródeł urzędowych, przedstawił Dr. fil. Jan Banze-mer. Warszawa 1882 r.

Encyklopedia Rolnictwa.

Lud, jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i taniec, przedstawił Oskar Kolberg.

Starożytna Polska: Baliński i Lipiński.

Pamiętnik Fizjograficzny.

Ritter's Geographisch — Statistisches Lexikon unter der Redaction Dr. Heinrich Lagai. Leipzig 1883.

Opis Królestwa Polskiego, pod względem geografii, statystyki i historii p. Miłkowskiego Stanisława. Warszawa. 1861 r.

Krótką Geografią Królestwa Polskiego, zebrał A. Wiślicki, Warszawa 1863.

Królestwo Polskie, czyli najdokładniejszy obraz tego kraju pod względem statystycznym, geograficz-

cznym i historycznych wspomnień, Szymanowski, Warszawa 1860.

Brzegi Wisły. Flatt Oskar. Warszawa 1854 r.

Północny Wschód Europy. W. Pol. Kraków, 1870.

Mineralogia Jastrzębowskiego.

Mapy i atlasy.

Mapa Generalnego Sztabu Rosyjskiego.

Mapa Chrzanowskiego.

Mapa rolnicza Królestwa Polskiego (wydanie encyklopedji rolnictwa).

Mapa geologiczna Królestwa Polskiego, ułożona przez W. Koszińskiego 1873 (wydanie Encyklopedji rolnictwa).

Mapa Królestwa Polskiego podług najnowszych źródeł, ułożona i litografowana w zarządzie Ober Kwartmistrza Wojsk w Król. Polskiem, 1883 r.

Hidrograficzeskaja Karta Carstwa Polskawo, została pri uprawlenii gienierał kwartirmejstiera diejstwujuszczej armii, 1850 r.

Pocziennaja Karta Ewropejskoj Rossyi, izdanie Departamenta Ziemledielja i Sielskoj Promyszleunosti Ministerstwa Gosudarstwien. Imuszczestw, sostawił mładszyj redaktor statisticzeskawo otdieła departamenta, W. Czaslawskij.

Mapa Nipanicza.

Atlas Zanonięgo, co do miejscowości historycznych.

Gubernia Warszawska.

Powiat Warszawski.

WARSZAWA, główne miasto kraju, leży po lewej stronie Wisły, liczy 406261 mieszkańców, jest punktem pięciu rozchodzących się w różne strony linii kolejowych i sześciu pierwszorzędnych traktów. 1).

1). *Na wschód Warszawy.*

PRAGA przedmieście Warszawy, po prawej stronie Wisły. W. Fabryka stali na Nowej Pradze (główny wyrób: szyny 2). Fabryka mebli giętych firmy „Wojciechów”. 3).

GROCHÓW. Fabryki świec i mydła, zapalek, smarowidła do wozów, duże cegielnie.

KAWĘCZYN przy kolei Warszawsko-Terespolskiej—cegielnie, wyroby z terrakoty.

WAWER. Fabr. świec i mydła.

---

1) Widok przedstawia Zamek Królewski, przerobiony za Zygmunta 3-go i kolumnę tegoż króla z marmuru checińskiego, wystawioną przez Władysława IV na cześć ojca.

2) Widok przedstawia główna część fabryki.

3) Z powodu braku miejsca nie pomieszczono na mapie wyrobu kamieni mtyńskich.

2). *Na północno-wschód W.*

TARGÓWEK. W pobliżu drogi żelaznej Warszawsko-Petersburskiej — huta szklanna.

ZĄBKI, znaczne cegielnie.

MARKI. Przędzalnie ¹⁾.

3). *Na południo-wschód W.*

MIEDZIESZYN nad Wisłą, znaczny wyrób koszyków do piasku ²⁾.

WILANÓW. ³⁾.

BIELAWA. Wielki browar.

JEZIORNA nad rzeką Jeziorką — papiernia.

4. *Na zachód W.*

CZYSTE I WOLA. Fabryki zapalek, cegielnie.

JÓZEFÓW, ekrownia, linia 7 wiorst długa łączy tę miejscowość ze stacją kolei Warsz.-Wied. Pruszków.

5. *Na Północno-zachód W.*

JABŁONNA ⁴⁾.

---

¹⁾ Fabryka stali w Brudnie.

²⁾ Z powodu braku miejsca opuszczono na mapie wsie Nowydwór i Wawrzyszew Heneberga; hodowla krów, wyrób serów, dostawa mleka do Warszawy.

³⁾ Widok przedstawia pałac, wzniesiony przez Jana 3-go zawierający wiele pamiątek po tym królu, oraz cenną bibliotekę.

⁴⁾ Widok przedstawia pałac, niegdyś własność i mieszkanie biskupów Płockich. Tu, po śmierci Władysława IV, przebywał Jan Kazimierz ubiegając się o koronę polską. Następnie Jabłonna była miejscem zamieszkania Michała Poniatowskiego, a później i Księcia Józefa Poniatowskiego.

Miasto NOWY DWÓR, w bliskości ujścia Narwi do Wisły (m. 4415). Fabryki fajansu, budowa statków.

6. *Na Południo-zachód W.*

MOKOTÓW, wielkie cegielnie.

OCHOTA. Fabryka drzwiczek hermetycznych.

SZOPY NIEMIECKIE. Znaczne fabryki mydła, świec.

PRUSZKÓW stacya kolei Warsz. Wied. Fabr. wyrobów żelaznych, kotłów do maszyn parowych, wielkie cegielnie, znaczne pokłady torfu w okolicy.

Powiat Radzyński.

Miasto P. RADZYMIN na północo-wschód Warszawy, nad rzeką Rządzą, duże smolarnie (m. 3866).

Na południo-wschód Radzymina.

CYGÓW, znane rybolówstwo.

RUDZIENKO, wielka gorzelnia.

Powiat Nowo-Miński.

Miasto NOWO-MIŃSK, na południo-wschód Warszawy, stacya kolei Warsz. Terespolskiej (m. 1832), fabryki śrótu, mydła, świec, olejarnie, hodowla owiec poprawnej rasy.

1. *Na wschód N.-Mińska.*

JANÓW, przy traktcie 1-o rzędu, wiodącym z War-

szawy do Terespola, duży ogród owocowy, dystylarnia, hodowla krów rasowych holenderskich, gorzelnia.

Miasto KALUSZYN, przy traktcie 1-o rzędu z Warszawy do Terespola, w bliskości stacji kolei żel. Warszawsko-Terespolskiej Mrozy. Fabr. mydła, świec, garbarnie, olejarnie, wyroby wełniane.

2. *Na południo-wschód N.-M.*

CEGLÓW, osada, stacja kolei Warszawsko-Terespolskiej, garncearstwo.

ŻAKÓW, znaczne rybołówstwo, duży młyn.

LATOWICZ, osada nad Świdrem, młyn, fabryki płótna i innych wyrobów tkackich dla użytku włościan.

3. *Na południo-zachód N.-M.*

KOŁBIEL, osada nad rzeką Świdrem, przy traktcie 1-o rzędu z Lublina do Warszawy, fabryka krochmalu, wołłoku, młyn parowy.

STARAWIEŚ, przy traktcie 1-o rzędu z Warszawy do Lublina, fabryka krochmalu, hodowla rasowych krów, owiec.

OTWOCK, nad Wisłą, przy stacji tejże nazwy kolei żelaznej Nadwiślańskiej. Duża gorzelnia, znaczne pokłady torfu, fabryka wołłoku i proszku dezynfekcyjnego.

4. *Na północ N.-M.*

LIBERTÓW, huta szklanna.

5. *Na południe N.-M.*

POGORZEL znaczne pokłady torfu.

SIENNICA, osada, znaczny ogród owocowy.

Okolice p. N.-M. położone nad rzeką Świdrem, obfitują w lasy, łąki i znaczne pokłady torfu.

Powiat Grójecki.

Miasto P. GRÓJEC, na południo-zachód Warszawy, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Radomia i Krakowa, (m. 4491) duże cegielnie, olejarnie, garbarnie, fabryki: mydła i świec.

1. Na północo-wschód Grójca.

CZERSK, osada, na lewym brzegu Wisły, połączona traktem 1-o rzędu z Warszawą ¹⁾).

2. Na południo-wschód G.

Miasto WARKA, nad Pilicą, w pobliżu ujścia tej rzeki do Wisły, fabryki krochmalu, olejarnie.

STARA WARKA, wieś w pobliżu Warki ²⁾).

3. Na północo-zachód G.

PETRYKOZY, hodowla owiec rasowych.

4. Na południe G.

CZERSK, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku z XII wieku, pamiętnego uwięzieniem Henryka Brodatego, a później Bolesława Wstydlwego i matki jego Grzymistawy przez Konrada 1-o księcia Mazowieckiego; w wiele lat potem mieszkanie królowej Bony.

²⁾ Widok przedstawia okopy szwedzkie, tu w r. 1655 Stefan Czarniecki odniósł świetne zwycięztwo nad Szwedami.

do Radomia i Krakowa, cukrownia (osada fabryczna, na gruntach wsi Jasieniec).

TUROWICE, hodowla bydła rasowego holenderskiego. Okolice powiatu Grójeckiego położone nad Pilicą obfitują w łąki.

W lasach tego powiatu pojawia się modrzew, z powodu niemożności odróżnienia rysunkiem, nie oznaczony na mapie.

Powiat Błoński.

Miasto P. BŁONIE, na zachód Warszawy, nad rzeką Utrą, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kalisza, (m. 1621) duży młyn.

1. Na północo-wschód B.

RADZIKÓW, wielki browar.

MICHAŁÓW, cukrownia.

2. Na zachód Bł.

BOŻA WOLA, hodowla owiec rasowych.

3. Na północo-zachód Bł.

GAWARTOWA WOLA, hodowla owiec rasowych.

4. Na południo-zachód Bł.

GUZÓW, cukrownia.

ŻYRARDÓW; osada fabryczna, przy stacji drogi żel. War.-Wiedeńskiej Ruda Guzowska, największa w kraju fabryka wyrobów lnianych.

Miasto MSZCZONÓW, fabr. zapalek, katli, garbarnie, cegielnie.

Powiat Sochaczewski.

Miasto P. SOCHACZEW, na zachód Warszawy, przy traktcie 1-o rzędu z Warszawy do Kalisza, nad rzeką Bzurą, (m. 5128) olejarnie, młyny.

1. *Na wschód Sochaczewa.*

KOŻUSZKI, hodowla owiec rasowych.

2. *Na południo-wschód S.*

HERMANÓW, nad rzeką Gągoliną, cukrownia.
ORYSZEW, cukrownia.

3. *Na północ Soch.*

MŁODZIESZYN, cukrownia, hodowla bydła i owiec rasowych.

W okolicach Nadwiślańskich powiatu Sochaczewskiego, w puszczy Kampinowskiej, znajdują się jesiony i dęby.

Powiat Skierniewicki.

Miasto P. SKIERNIEWICE, nad rzeką Skierniewką, na południo-zachód Warszawy, stacja kolei War.-Wied. i Warsz.-Bydgoskiej (m. 5,038). Fab. wyrobów wełnianych, cegielnie, browar, dystylarnie, zwierzyniec.

Na wschód Skierniewic.

STUDZIENIEC ¹⁾.

Powiat Łowicki.

Miasto P. ŁOWICZ, na zachód Warszawy, nad rzeką Bzurą, stacja kolei żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kalisza i Słupcy, (m. 8,728). Fabryki: świec, mydła, garnczków, tasiemek, cegielnie, garbarnie, browar, dystylarnia, młyn, papiernia, wielkie jarmarki na konie i bydło ²⁾.

Na wschód Łowicza.

BEDNARY, fabryka bibuły.

Na zachód Ł.

BIELAWY, osada, wielkie cegielnie.

Na południo-zachód Ł.

DĄBKOWICE, znaczne rybołówstwo.

SOPEL, nad rzeką Morogą, znaczne przędzalnie, wyroby wełniane i bawełniane.

---

¹⁾ Widok przedstawia osadę rolną, dla małoletnich przestępców, założoną w 1874 r.

²⁾ Widok przedstawia kolegiatę, wzniesioną około r. 1100, ozdobioną wielu marmurowymi pomnikami, pełną pamiątek starożytności i sztuki. Widok ten na mapie posunięty został na drugą stronę rzeki, właściwie powinien znajdować się w miejscu gdzie kółko.

Na południe Ł.

ŁYSZKOWICE, cukrownia.

Na południo-wschód Ł.

NIEBORÓW, fabryka majolik, znaczny ogród owocowy, pszczelnictwo.

Powiat Kutnowski.

Miasto ~~P. KUTNO~~, na zachód Warszawy, nad rzeką Ochnią, stacja kolei Warszawsko-Bydgoskiej, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kalisza i Słupcy, (m. 13,209). Fabryka narzędzi rolniczych, wyrobów z miedzi, garbarnie, olejarnie, wielka parowa gorzelnia, młyn parowy.

Na wschód Kutna.

OPORÓW (Tomczyno), cukrownia.

DOBRZELIN, w bliskości stacji drogi żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej Pniewa, cukrownia.

WALENTYNÓW, cukrownia.

Na północo-wschód K.

SÓJKI, cukrownia.

STRZELCE, cukrownia.

Na północo-zachód K.

OSTROWY, przy stacji tejże nazwy kolei żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej, cukrownia.

ŁANIETA, cukrownia.

8,25 = 1
350/2
328/3
= 220

0,35
4
1,40
8,90
1,50
10,40

89 - 82 mil. 63 mil. kil.
91 - 9,9
<http://rcia.org.pl>

8,9170 = 10,43
70
7210/3
212
= 90

Na zachód K.

KONSTANCYA, cukrownia.

KROŚNIEWICE, osada, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kalisza, hodowla owiec rasowych.

Na południo-wschód K.

ŁĘKI, hodowla krów rasowych, znaczne pokłady torfu.

Powiat Gostyński.

Miasto P. GOSTYNIN, na północo-zachód Warszawy, nad rzeką Skrwą, (m. 6,174), garbarnie, cegielnie, młyn.

W okolicznych lasach Gostynina pojawia się je-sion.

Na wschód Gostynina.

ZDWÓRZ, nad jeziorem Zdwońskim, znaczne rybołówstwo.

Na północo-wschód G.

ŁĄCK, nad jeziorem Łąckim, znaczne rybołówstwo.

SOCZEWKA, nad rzeką Skrwą, w bliskości ujścia tej rzeki do Wisły ¹⁾, wielka papiernia.

---

¹⁾ Widok przedstawia fabrykę.

Na północ G.

BIAŁE, nad jeziorem tejże nazwy, znaczne rybołówstwo.

LEONÓW, cukrownia.

Na południe G.

SKRZANY, rybołówstwo, tartak.

Na południo-wschód G.

MODEL, cukrownia.

SANNIKI, cukrownia.

SŁUBICE, duży ogród owocowy.

Powiat Włocławski.

Miasto P. WŁOCLAWEK, na północo-zachód Warszawy, nad Wisłą, przy ujściu do niej rzeki Zgłowiączki, stacya kolei Warszawsko-Bydgoskiej, (m. 20,662). Fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, wielkie cegielnie, browar, dystylarnie, duża fabryka cykorji ¹⁾).

Na południo-zachód Włocławka.

Miasto BRZEŚĆ (Kujawski), nad rzeką Zgłowiączką. Fabryka narzędzi rolniczych i odlewnie ²⁾).

---

¹⁾ Widok przedstawia kościół katedralny, wzniesiony w roku 1340, przez biskupa Macieja Golanczewskiego, wspaniałą budowę; z fabryk opuszczono fabrykę fajansu.

²⁾ Widok przedstawia kościół farny, wystawiony w r. 1240, przez księcia Kazimierza I-o.

LUBRANIEC osada, nad rzeką Zgłowiączką, duży ogród owocowy.

Na południe Włocławka.

DEBICE, duże łąki, około kilkudziesięciu włók w jednej przestrzeni.

CHOCENŃ, wyrób serów.

CHODECZ, osada, nad jeziorem Chodeckim, znaczne rybołówstwo.

BODZANOWO, hodowla koni rasowych.

PRZEDECZ, osada, fabryki tkackie, wełniane i bawełniane.

Na południo-wschód Wł.

WIECŁAWICE, hodowla koni rasowych.

W lasach powiatu Włocławskiego znajdują się jesiony.

Powiat Nieszawski.

Miasto P. NIESZAWA, na północo-zachód Warszawy, stacja kolei Warszawsko-Bydgoskiej, (m. 2326), znaczny handel zbożem.

Na północo-zachód Nieszawy.

CIECHOCINEK, połączony koleją żelazną ze stacją kolei Warszawsko-Bydgoskiej Aleksandrów, najobfitsze w kraju źródła słone, warzelnie soli, miejsce kąpielowe ³⁾.

---

³⁾ Widok przedstawia „tężnie.“

Na południo-zachód N.

OSIĘCINY, osada, fabryka narzędzi rolniczych, fabryki żelazne.

PŁOWCE ¹⁾

GOŁYSZYN ²⁾, nad jeziorem Głuszyńskim, znaczne łąki, ogrody, połów ryb i raków na wywóz za granicę.

GRADOWO, w bliskości jeziora Głuszyńskiego, rybolówstwo.

BOGUSZYCE, hodowla owiec rasowych, duże łąki.

RUSZKOWO, w bliskości jeziora Łuszczewskiego, duża gorzelnia, na znacznej przestrzeni irygowane łąki, hodowla krów, owiec, świń rasowych.

Powiat Nieszawski obfituje w łąki i pokłady torfu.

Gubernia Płocka.

Powiat Płocki.

Miasto G. PŁOCK, na północo-zachód Warszawy, na prawym brzegu Wisły, (m. 22,092), fabryka narzę-

---

¹⁾ Widok przedstawia pomnik, wystawiony przez J. Ursyna Niemcewicza, na pamiątkę wielkiego zwycięstwa odniesionego w r. 1331, przez Władysława Łokietka nad Krzyżakami, na polach tej wsi.

²⁾ Powinno być Głuszyn.

dzi rolniczych, garbarnia, mydła, świec, garnków, wyrób kozuchów, browar, młyn parowy ¹⁾).

BOROWICZKI, młyn parowy.

Powiat Płoński.

Miasto P. PŁOŃSK, na wschód Płocka (m. 6,310).

Na północo-wschód Płońska.

SOCHOCIN, osada, dystylarnia ²⁾).

Na północ P.

DZIEKTARZEWO, wypalanie smoły, lasy.

Na południo-zachód P.

NACPOLSK, hodowla bydła rasowego, duża gorzelnia.

Na południe P.

KROCZEWO, hodowla bydła rasowego, gorzelnia, młyn parowy.

SMOCZEWO, pszczelnictwo.

Na południo-wschód P.

MYZA, fabryka bomb i kartaczy.

NOWO-GEORGIEWSK, nad Wisłą, przy ujściu

---

¹⁾ Widok przedstawia wieżę zamku książąt Mazowieckich.

²⁾ Osada na mapie nieoznaczona.

Narwi, na trakcie 1-o rzędu z Kowna do Warszawy,
w bliskości kolei Nadwiślańskiej, forteca.

Powiat Ciechanowski.

Miasto P. CIECHANÓW, na północo-wschód Płocka, nad rzeką Lydynią, stacja kolei Nadwiślańskiej (m. 5756), cukrownia, młyń, browar, wyrób garnków, sieci, połów raków w rzece Lydyni.

Na wschód Ciechanowa.

KRASNE, znaczna hodowla koni i owiec rasowych.

KRASIENIEC, cukrownia.

Na południo-zachód C.

IZABELIN, cukrownia.

STRZEGOWO, fabryki żelazne, huta szklanna.

Powiat Przasnyski.

Miasto P. PRZASNYSZ, na północo-wschód Płocka, fabryki sukna grubego, garbarnie (m. 7212).

Powiat Mławski.

Miasto P. MŁAWA, na północo-wschód Płocka, stacja kolei Nadwiślańskiej, młyn parowy (m. 10,011).
Wschodnie okolice Mławy bogate w torfy i łąki.

Na zachód Mławy.

ŁOMIA, wypalanie wapna.
KUDŹBORK, osada, wypalanie wapna.
SARNÓW ¹⁾.
ZIELONA, tartak.
ROZWOZIN, huta szklanna.

Na południo-zachód Mławy.

RATOWO, nad rzeką Wkrą, tartak.
RADZANÓW, osada, nad rzeką Wkrą, fabryki
żelazne, odlewnia.
RADZIMOWICE, nad rzeką Wkrą, tartak.

Powiat Sierpecki.

Miasto P. SIERPC, na północ Płocka, nad rzeką
Skrwą (m. 6,842), browar, gorzelnia, garbarnia ²⁾

Na wschod S.

SIEMIĄTKOWO ROGALE, ogród owocowy.

Na północo-wschód S.

BIEŻUŃ, osada, nad rzeką Wkrą, znaczny połów
ryb i raków.

---

¹⁾ Widok przedstawia okopy szwedzkie.

²⁾ Widok przedstawia kościół oryginalnej budowy z dawnych czasów. Podanie mówi, że w miejscu gdzie wybudowano dzisiejszy kościół, stała niegdyś świątynia pogańska.

Na południo-wschód S.

RACIAŹ, osada, wyrób kozuchów.

Powiat Rypiński.

Miasto P. RYPIN, na północo-zachód Płocka, nad rzeką Rypienicą, (m. 3332).

Na wschód Rypina.

OKALEWO, młyn parowy, hodowla koni arabskich, gorzelnia.

Na południo wschód R.

SKRWILNO, gorzelnia, tartak parowy, hodowla bydła rasowego.

CZOMSK, tartak parowy.

SZCZUTOWO, wypalanie smoly.

Na zachód R.

PŁONNE, wypalanie wapna.

TOMKOWO, gorzelnia znaczna, uprawa chmielu.

Na północo zachód R.

RUSINOWO, browar, wypalanie wapna.

Na południo zachód R.

ŻAŁE, duże rybołówstwo, połów sielaw w jeziorze Żałe.

Powiat Lipnowski.

Miasto P. LIPNO, na północo-zachód Płocka, nad rzeką Lipianką (m. 5,652), garbarnie.

Na wschód Lipna.

GŁODOWO, duży browar.

Na północo-zachód L.

CZERNIKOWO, hodowla bydła i owiec rasowych.

ŁĄŻYN, hodowla bydła rasowego,

Na zachód L.

BRZEŻNO, nad rzeką Lipianką, wypalanie wapna.

Na południo-zachód L.

CHEŁMICA, tartak,

SPETHAL, duży ogród.

BOBROWNIKI, osada, nad Wisłą, garbarnie.

Na południe L.

TULIBAWA, nad Wisłą, wyrób serów.

Na południo-wschód L.

PŁOMIANY, hodowla bydła i owiec rasowych.

Miasto DOBRZYŃ, nad Wisłą, pokłady węgla brunatnego.

Gubernia Łomżyńska.

Powiat Łomżyński.

Miasto G. ŁOMŻA, na północo-wschód Warszawy, nad rzeką Narwią, fabryki wyrobów z miedzi, płótna, tasiemek, garnków, sznurów, mydła, świec, miodosytanie, (m. 15,000) ¹⁾.

Na północo-wschód Łomży.

JEZIORKI i CYDZYŃ, przy trakcie wiodącym z Łomży do Szczuczyna, dystylarnie.

Na południo-wschód Ł.

DROZDÓW, nad rzeką Narwią, wielki browar ²⁾.
PORYTE, pszczelnictwo.

Na południo-zachód Ł.

BOGUSZYCE, hodowla owiec rasowych, pokłady wapienia.

Powiat Szczuczynski.

Miasto P. SZCZUCZYN, na północo-wschód Łom-

---

¹⁾ Widok przedstawia kościół farny z czasów ostatnich książąt Mazowieckich.

²⁾ Widok przedstawia główną część browaru, który z powodu braku miejsca na mapie, został trochę dalej posunięty.

ży, (m. 4457), na trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kowna.

Fabryki sukna, mydła, świec, wyrobów z miedzi, garbarnie.

Na południo-wschód Szczuczyna.

OSSOWIEC, nad rzeką Biebrzą, przy kolei Brzesko-Grajewskiej, nowo budująca się forteca.

Na północo-wschód S.

GRAJEWO, osada, stacja tejże nazwy kolei Brzesko-Grajewskiej, wielka fabryka tasiemek, młyn parowy, gorzelnia.

BODUSZE, wielkie cegielnie ¹⁾.

Na północ S.

BĘCZKOWO, GUTY, BARANY, wypalanie wapna.

Okolice powiatu Szczuczynskiego nad Biebrzą obfitują w łąki.

Powiat Mazowiecki.

Miasto P. WYSOKIE MAZOWIECKIE, na południo-wschód Łomży, nad rzeką Brok, w bliskości kolei Warszawsko-Petersburskiej (m. 2861) ²⁾.

---

¹⁾ Widok przedstawia słup pamiątkowy, wystawiony w roku 1545, przy rozgraniczaniu od Polski tej części Prus, która w posiadanie lenne oddano Albertowi margrabiemu Brandeburskiemu.

²⁾ Typem tych okolic jest szlachcic zagonowy.

Na północo-wschód Mazowiecka.

WNORY ¹⁾

Miasto TYKOCIN, nad Narwią ²⁾.

Na południe M.

CIECHANOWIEC, osada nad rzeką Nurzec, znaczne jarmarki.

Powiat Ostrowski.

Miasto P. OSTRÓW, na południo-zachód Łomży, na tracie 1-o rzędu z Warszawy do Białegostoku, (m. 6142), fabryka narzędzi rolniczych ³⁾. W lasach pobliskich znajdują się jesiony.

Powiat Pułtuski.

Miasto P. PUŁTUSK, na południo-zachód Łomży, nad Narwią, na tracie z Warszawy do Łomży i Kowna (m. 7689), fabryki wyrobów z miedzi, sznurów, garnków, płótna, sukna grubego dla włóścian.

---

¹⁾ Widok przedstawia grodziska z ostatnich czasów pogańskich, pamiątka wojen między Mazowszem i Litwą.

²⁾ Widok przedstawia pomnik Stefana Czarnieckiego wystawiony w 1785 r. przez Klemensa Branickiego. Starostwo Tykocińskie wraz z miastem dane było przez Rzeczpospolitą Czarnieckiemu za usługi wyświadczone przez tegoż krajowi.

³⁾ Widok Kurpia na czatach.

Na południo-zachód Pultuska.

Miasto NASIELSK, stacja kolei Nadwiślańskiej, garbarnie, wyrób serów.

Na południo-wschód P.

ZATORY, hodowla bydła rasowego.
POPOWO, na traktce z Warszawy do Białegostoku, gorzelnia i browar.

Na południe P.

ŻEGRZYNEK, nad Narwią, przy traktce z Warszawy do Łomży, wielki młyn parowy ¹⁾.

Powiat Makowski.

Miasto P. MAKÓW, na południo-zachód Łomży, nad rzeką Orzycą, fabryki wyrobów z miedzi, sznurów, garnków, mydła, świec, tasiemek, garbarnie, cegielnie, (m. 6527).

Na wschód Makowa.

ROŻAN, osada, przy traktce z Warszawy do Kowna, pokłady wapienia.

Na południo-zachód M.

ŁUKOWE, cukrownia.

---

¹⁾ Widok przedstawia zabudowania mlyna.

Na północ M.

KRASNOSIELC, osada, nad rzeką Orzycą, fabryki grubego sukna.

Powiat Ostrołęcki,

Miasto P. OSTROŁĘKA, na południo-zachód Łomży, nad rzeką Narwią, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kowna (m. 4865), wyroby z bursztynu pojawiającego się w tej okolicy.

Na południo-wschód Ostrołęki.

GUCIN, nad rzeką Orz, cukrownia na gruntach wsi Czerwin.

Na północo-zachód O.

MYSZYNIEC, osada, nad rzeką Rożogą, w okolicy znajduje się bursztyn ¹⁾.

Na południe O.

SZCZAWIN, nad rzeką Orz, hodowla owiec rasowych.

Powiat Kolneński.

Miasto P. KOLNO, na północo-zachód Łomży, (m. 4,672), w bliskości pokłady torfu.

---

¹⁾ Typy Kurpiów, ludu zajmującego się dziś przeważnie rolnictwem, dawniej sławnego łowiectwem i bartnictwem, które jakkol-

Na wschód Kolna.

STAWISKI, osada ¹⁾ przy trakcie z Łomży do Szczuczyna, wyrób kożuchów.

Na południo-wschód K.

JANCZEWO, duży ogród, ananasarnia.
JEDWABNO, fabryki sukna grubszego.

Gubernia Suwalska.

Miasto G. SUWAŁKI, na północo-wschód Warszawy, nad rzeką Czarną Hańczą, przy trakcie z Warszawy do Kowna, (m. 18,640), fabryki, świec, mydła, wyrobów z miedzi, gorzelnia ²⁾.

Na południo-wschód Suwałk.

WIGRY ³⁾

Półów ryb siei w jeziorze Wigry.

---

wiek zniesione, przechowuje się jeszcze w nielicznych miejscowościach. Kobiety głównie zajmują się tkactwem.

¹⁾ Niewłaściwie na mapie naznaczona jako miasto.

²⁾ Widok przedstawia kościół parafialny.

³⁾ Widok klasztoru na wyspie, wśród jeziora, niegdyś siedziba znanego zakonu kamedułów, który przyczynił się dużo do oświaty w kraju.

Na północo-wschód S.

MAĆKOWO, wyrób serów, gorzelnia.

Powiat Augustowski.

Miasto P. AUGUSTÓW, na południe Suwałk, nad kanałem Augustowskim, przy trasie 1-o rzędu z Warszawy do Kowna, (m. 11,094), fabryki mydła, świec, garbarnie.

Na wschód Augustowa.

SOPOCKIN, osada, huta szklana, olejarnia.

ŚWIACK, fabryka narzędzi rolniczych, wypalanie wapna, hodowla koni rasowych.

Na południe A.

SZTABIN, nad rzeką Biebrzą, fabryka wyrobów żelaznych.

Na południo-zachód A.

ŁABNO, wydobywanie kredy.

Okolice powiatu Augustowskiego między Biebrzą i kanałem Augustowskim obfitują w bagna i lasy, w których rozwinięty przemysł leśny.

Powiat Sejneński.

Miasto P. SEJNY, nad rzeką Sejną, na wschód Suwałk, (m. 4,035).

Na wschód Sejn.

LISZKÓW, nad rzeką Niemnem ¹⁾.

Na północo-wschód S.

METELE, nad jeziorem tejże nazwy, młyn, hodowla bydła i świń rasowych.

Na południo-wschód.

KOPCOWO, wyrób drewnianych trzewików, (kłumpi) i sztyftów do butów.

W jeziorach Metele, Dnsie i innych głębokich, znajdują się w znacznej obfitości ryby sielawy i stynki.

Powiat Kalwaryjski.

Miasto P. KALWARIA, nad rzeką Szeszupą, na północo-wschód Suwałk, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Kowna, (m. 10,606), znaczna uprawa jarzyn. Okolice Kalwarji obfitują w znaczne pokłady torfu, który z powodu braku drzewa używany jest na opał.

Powiat Mariampolski.

Miasto P. MARIAMPOL, nad rzeką Szeszupą, na północo-wschód Suwałk, przy trakcie 1-o rzędu z Suwałk do Kowna i z Mariampola do Wyłkowuszek (m. 6,706).

---

¹⁾ Widok przedstawia szczątki zamku wzniesionego przez książąt litewskich.

Na północo-wschód Mariampola.

Miasto PRENY, nad Niemnem, browar.

JAKIMISZKI, hodowla koni rasowych.

ISŁAUZ, hodowla bydła rasowego.

ROŻELE, młyn.

FREDA, forteca.

ALEXOTA, nad Niemnem, naprzeciwko Kowna, wyrób sztyftów drewnianych do butów, młyn.

HELENA, osada fabryczna nad Niemnem, wyrób posadzek, krzesel, kół do wozów, tartak. Materiału dostarczają okoliczne lasy jesionowe i dębowe.

Na północ M.

ANTONOWO, nad rzeką Szeszupą, dystylarnia, browar, znaczny wyrób wędlin na wywóz za granicę.

Powiat Wilkowyski.

Miasto P. WIŁKOWYSZKI, na północ Suwałk, nad rzeką Szejmeną, na trakcie 1-o rzędu z Mariampola do granicy pruskiej, stacja kolei z Kowna do Królewca (m. 6,796).

Na zachód Wilkowyszek.

TADZIN, fabryka wyrobów żelaznych ¹⁾.

Na północo-zachód W.

KOŁOWSZCZYŻNA, młyn, olejarnia, tartak.

---

¹⁾ Podpis na mapie pominięty.

Powiat Władysławowski.

Miasto P. WŁADYSŁAWÓW, na północ Suwałk, nad rzeką Szeszupełą (m. 9,306), browar.

Na północo-wschód Władysławowa.

PONIEMOŃ FERGUSSA, nad Niemnem, wyrób serów, hodowla świń rasowych, wielka gorzelnia.

BŁOGOSŁAWIENSTWO, nad Niemnem, hodowla koni rasowych.

Na północ W.

GIELGUDYSZKI, nad Niemnem, hodowla koni, bydła rasowego, wyrób serów, owoce.

W okolicach nad Niemnem od Jurburga do Kowna znacznie rozwinięte sadownictwo.

Okolice guberni Suwalskiej nad jeziorami bogate w łąki, znaczna też liczba włościan w tych miejscowościach hoduje konie, jak również zajmuje się uprawą chmielu, kobiety tkactwem.

Gubernia Siedlecka.

Powiat Siedlecki.

Miasto G. SIEDLCE, na wschód Warszawy, stacja kolei Warszawsko-Terespolskiej, przy trakcie 1-0

rzędu z Warszawy do Terespoła (m. 12,315), fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, wyrób kozuchów, gorzelnia, browar, młyn, dystylarnia ¹⁾.

Na północo-wschód Siedlec.

MORDY, osada, wielki browar.

Na północo-zachód S.

JERZMÓW, młyn wodny.

Na południo-wschód S.

KRZESK, hodowla owiec rasowych.

W lasach południowych okolic Siedlec pojawia się jesion.

Powiat Węgrowski.

Miasto P. WĘGRÓW, na północo-zachód Siedlec, nad rzeką Liwcem (m. 8,137), fabryka dzwonów, mydła, świec, wyrób sukna włościańskiego, olejarnia miodosytnia, garbarnia, młyn wodny amerykański.

Na północo-wschód Węgrowska.

JARTYPORY, pszczelnictwo.

MIEDZNA, osada, znaczne rybołówstwo.

---

¹⁾ Widok przedstawia ratusz oryginalnej budowy, wzniesiony przez hetmanową Ogińską.

Na północo-zachód W.

TURNA, nad rzeką Liwcem, wyrób serów, hodowla koni, i owiec rasowych.

STARAWIEŚ, w bliskości rzeki Liwca, huta szklanna, wyrób sera, hodowla koni i krów rasowych, irygacja łąk.

KORYTNICA, wyrób sera, hodowla koni rasowych, irygowane łąki, olejarnia.

PAPLIN, nad rzeką Liwcem, hodowla koni rasowych.

KAMIONNA, hodowla owiec rasowych, gorzelnia, wyrób sera, irygowane łąki.

BOCZKI, fabryki żelazne, narzędzi rolniczych.

ŁOCHÓW, nad rzeką Liwcem, przy stacji tejże nazwy kolei Warszawsko-Petersburskiej, browar, gorzelnia, wyrób sera.

MORZYCZYN, nad rzeką Bugiem, wyrób sera.

Na południo-zachód W.

LIW, osada, nad rzeką Liwcem, wielki młyn wodny ¹⁾.

JANÓWEK, hodowla bydła, owiec rasowych, irygowane łąki.

Na południe W.

WYSZKÓW, nad Liwcem, wyrób sera ²⁾.

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku Liw, osada bardzo starożytna, niegdyś główne miasto ziemi Liwskiej.

²⁾ Cechą szczególną doliny Liwca są fabryki sera śmietankowego, które około $\frac{1}{3}$ całej produkcji krajowej sera słodkiego wy-

Powiat Sokołowski.

Miasto P. SOKOŁÓW, na północ Siedlec, (m. 6,294).

Na północ Sokołowa.

ELZBIETÓW, osada fabryczna, cukrownia.

KUPIĘTYN, hodowla owiec zarodowych.

STERDYŃ, osada, duża gorzelnia.

Powiat Konstantynowski.

Osada powiatowa KONSTANTYNÓW, na wschód Siedlec, w bliskości Bugu, hodowla owiec rasowych (m. 3,200).

Na połunio-wschód Konstantynowa.

JANÓW, osada, hodowla koni rasowych, (stado rządowe), znaczne łąki.

NEPLE, nad Bugiem, duży ogród owocowy.

Na północo-zachód K.

HRUSZNIEW, wyrób serów, gorzelnia.

OSTROMEJCZYN, wyrób serów.

PUCZYCE, duży browar.

KLIMCZYCE, gorzelnia.

---

noszą. Z powodu braku miejsca niepomieszczono na mapie cegielni, znajdujących się w Łochowie, Starej wsi, Kamionnie, Korytnicy we wsiach Ruchno i Turno.

Na zachód K.

ŁASICE, osada, znaczna uprawa ogórków.
RUDKA, glina biała używana do bielienia.

Powiat Bialski.

Miasto P. BIAŁA, na południo-wschód Siedlec, nad rzeką Krzną, stacja kolei Warszawsko-Terespolskiej, fabryka mydła, świece, sztyftów drewnianych do butów, garbarnie, (m. 9,435) ¹⁾.

Na południo-wschód Białej.

KODEŃ, osada, nad Bugiem, wyrób butów dla włościan.

Nazachód B.

WORONIEC ²⁾, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Terespoła, wielki browar.

Powiat Włodawski.

Miasto P. WŁODAWA, na południo-wschód Siedlec, nad rzeką Bugiem, przy ujściu rzeki Włodawki.

---

¹⁾ Widok ruin zamku, dawniej posiadłość możnego domu Radziwiłłów. Ostatnimi z tego rodu, którzy tu przemieszkiwali, był znany Karol Radziwiłł, zwany „Panie Kochanku,” i synowiec jego Dominik. W Białej za Aleksandra Radziwiłła istniała akademja (filia Krakowskiej).

²⁾ Na mapie mylnie napisano Woraniec.

Fabryka narzędzi rolniczych, garbarnie, znaczne jarmarki, głównie na bydło (m. 6,102).

Na południo-zachód W.

HAŃSK, huta szklanna.

Na północ W.

ROŻANKA, ogrodnictwo, lasy. W okolicznych lasach Włodawy znajdują się jesiony.

Powiat Radzyński.

Miasto P. RADZYŃ, na południo-wschód Siedlec, (m. 4437).

Na wschód Radzyna.

BOJANÓWKA, wielka gorzelnia.

Na północo-wschód R.

Miasto MIĘDZYRZEC, nad rzeką Krzną, stacja kolei Warszawsko-Terespolskiej, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Terespoła, młyn, (m. 9000).

Na północ R.

OLSZEWNICA WIELKA, jedwabnictwo.

Na północo-wschód R.

SIEMIEN, rybołówstwo.

Powiat Łukowski.

Miasto P. ŁUKÓW, na południe Siedlec, stacja kolei Warszawsko-Terespolskiej i odnogi Nadwiślańskiej (m. 5000), fabryka mydła, świec, olejarnia, garbarnie, młyn.

Na południo-zachód Ł

BOROWINA, przy odnodze kolei Nadwiślańskiej, wyrób sera.

SARNÓW, przy odnodze kolei Nadwiślańskiej, wyrób sera.

RADORYŻ, bogate pokłady torfu, z którego wyrabiają kompost.

Na południe Ł.

SEROKOMLA, osada, tkactwo.

KOCK, osada, nad rz. Wieprzem, fabryka mydła, świec, olejarnie.

Powiat Garwoliński.

Miasto P. GARWOLIN, na południo-zachód Siedlec, przy traktce z Warszawy do Lublina, w bliskości kolei Nadwiślańskiej, nad rzeką Wilgą (m. 2350).

Na południo-wschód G.

Miasto ŻELECHÓW, (m. 4300) garbarnie.

JARCZEW, huta szklanna.

DĄBROWA, huta szklanna.

RYKI, przy odnodze kolei Nadwiślańskiej i trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Lublina, hodowla koni, owiec, krów, świń rasowych, duże rybołówstwo.

ROSOSZ, przy stacji odnogi kolei Nadwiślańskiej, huta szklanna.

UŁĘŻ, w pobliżu rz. Wieprza, rybołówstwo.

Na północ G.

CZECHY, osada fabryczna, wielka huta szklanna.

Na południe G.

MACIEJOWICE, osada, nad Wisłą, hodowla krów, owiec, koni, świń rasowych.

Po nad Bugiem i Tyśmienicą znajdują się łąki. Włościanie gubernii Siedleckiej, a mianowicie okolice leżących pomiędzy Bugiem i Tyśmienicą, zajmują się hodowlą koni i owiec. Kobiety zajmują się tkactwem z wełny i kolorowych nici.

Gubernia Lubelska.

Powiat Lubelski.

Miasto G. **LUBLIN**, na południo-wschód Warszawy, nad rzeką Bystrzycą, stacja kolei Nadwiślańskiej przy trakcie wiodącym z Warszawy za granicę (m. 35,765), fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, dystylarnia, browar, młyn parowy, garbarnie ¹⁾.

---

¹⁾ Widok przedstawia bramę krakowską z czasów Kazimierza W-go i pomnik z czasów Zygmunta Augusta, na pamiątkę unii Lubelskiej r. 1569. Miasto bardzo starożytne, sięga panowania Miecystawa 1-o.

Na wschód L.

MELGIEW, w bliskości kolei Nadwiślańskiej,
wypalanie wapna.

Na zachód L.

SŁAWINEK, źródła mineralne żelazne.
DĄBROWICA ¹⁾.

Na południo-zachód L.

STRZESZKOWICE, hodowla owiec rasowych.
BABIN ²⁾.
BEŁŻYCE, osada, wypalanie wapna, bednarstwo.

Na południe L.

DZIESIĄTA, wyrób kafli i garncarstwo.
W południowych lasach pojawia się jodła.

Na południo-wschód L.

SOBIESKA WOLA, wypalanie wapna.

Powiat N.-Aleksandryjski.

Miasto P. NOWA ALEKSANDRJA na półno-
co-zachód Lublina, nad rzeką Wisłą, stacja kolei

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku Firlejów.

²⁾ Ślady gdzie stał zameczek znany z Rzeczypospolitej Babińskiej, założonej przez Stanisława Pszonkę, Piotra Kaszowskiego w XVI wieku.

Nadwiślańskiej przy trakcie z Warszawy do Lublina, (m. 3,040), fabryka narzędzi rolniczych, hodowla krów rasowych, instytut agronomiczno-leśniczy ¹⁾.

Na wschód N.-Aleksandrji.

KONSKO-WOLA, osada, wyrób grubszego sukna.

KURÓW, osada, na trakcie wiodącym z Warszawy do Lublina, bednarstwo.

Na południo-wschód N.-A.

GARBÓW, przy trakcie z Lublina do Warszawy, hodowla krów rasy holenderskiej, świń rasowych, rybołówstwo.

NAŁĘCZÓW, stacja kolei Nadwiślańskiej, zakład hydropatyczny.

Na północo-zachód N.-A.

IWANGRÓD, forteca, stacja kolei Nadwiślańskiej i Iwangrodzko-Dąbrowskiej.

Na południo-zachód N.-A.

SZCZEKARKÓW, wyrób sera.

PIOTROWIN, nad Wisłą ²⁾.

JÓZEFÓW, osada, nad Wisłą, wypalanie smoły.

---

¹⁾ Widok przedstawia domek gotycki czyli tak zwaną świątynię Sybilli, w której były pomieszczone niegdyś pamiątki przeszłości.

²⁾ Widok przedstawia kościół, zbudowany w miejscu cudami słynącym, w r. 1440, przez Zbigniewa Oleśnickiego biskupa Krakowskiego.

Na północ N.-A.

BOBROWNIKI, osada, przy trakcie z Warszawy do Lublina, nad Wieprzem, huta szklanna, wyrób sukna grubszego.

Na południe N.-A.

KAZIMERZ, osada, nad Wisłą, wyrób grubszego sukna, garbarnie, wyrób statków, ogrody owocowe, pokłady kamienia ciosowego, łyżki drewniane i obręcze.

OPOLE, osada, nad rzeką Hodel, cukrownia, garbarnia, młyn wodny, hodowla owiec rasowych.

W lasach okolicznych Now.-Aleksandrji znajdują się jesiony.

KLUCZKOWICE, wyrób kafli, wypalanie smoły.

MAZANÓW, wyroby żelazne, papiernia.

Powiat Lubartowski.

Miasto P. LUBARTÓW, na północ Lublina nad rzeką Wieprzem, (m. 4812), fabryka kafli, garnków.

Na północ-zachód L.

FIRLEJ, osada, huta szklanna, garncarstwo, rybołówstwo.

Na zachód L.

KOZŁÓWKA, wypalanie wapna, gorzelnia, tartak.

Na południo-wschód L.

LUCKA, wypalanie wapna.

SYRNIKI, nad Wieprzem, hodowla koni rasowych angielskich.

KIJANY, nad Wieprzem, cukrownia.

Miasto ŁĘCZNA, wielkie jarmarki.

Powiat Janowski.

Miasto P. JANÓW, na południo-zachód Lublina (m. 5570), wyroby grubego sukna, zapalek, garbarnie.

Na północ J.

ZAKRZÓWEK, cukrownia.

Na północo-zachód J.

MODLIBORZYCE, osada, nad rzeką Sanną, papiernia.

POTOCZEK, fabryka mączki kartoflanej, rybołówstwo.

ZAKLIKÓW, osada, nad rzeką Sanną, wyrób wozów.

IRENA, osada fabryczna, wielkie pudlingarnie i walcownie żelaza ¹⁾.

Miasto KRAŚNIK, wyrób kaszy, garbarnie.

POPKOWICE, mąka kartoflana.

ANNOPOL, osada, wyrób grubego sukna, huta szklanna.

DZIERZKOWICE, wypalanie smoły.

---

¹⁾ Widok przedstawia fabrykę.

Powiat Biłgorajski.

Miasto P. BILGORAJ, na południe Lublina, nad rzeką Ładą (m. 5444), słynny wyrób sit.

Na wschód Biłgoraja.

SENDERKI, wyrób kamieni młyńskich.

Na południ-zachód B.

KRZESZÓW, osada, znaczne ogrody.

Na południo-wschód B.

JÓZEFÓW, osada, pokłady wapienia grubo ziarnistego, używanego na kamień ciosowy.

Na południe B.

TARNOGRÓD, osada, wyrób grubszego płótna. W rzece Tanwi poławiają się pstrągi.

Powiat Krasnostawski.

Miasto P. KRASNYSTAW, na południo-wschód Lublina, nad rzeką Wieprzem, przy trakcie z Warszawy do Lublina, (m. 5,602).

Na północo-wschód Krasnegostawu.

KRUPE ¹⁾.

---

¹⁾ Widok ruin bardzo obornego niegdyś zamku, który wznosił znany w dziejach Samuel Zborowski, dziedzic Krupego, jeszcze przed wywołaniem swoim z kraju, i później obrał go za schronienie.

Na południo-wschód K.

WOJCIECHÓW, wielka fabryka mebli giętych, produkuje za 200,000 rs.; materiału dostarczają okoliczne lasy bukowe.

Na południe K.

ORŁÓW, młyn parowy.

IZBICA, osada, na trakcie wiodącym z Warszawy do Lublina, młyn parowy, garbarnie.

Powiat Zamojski.

Miasto P. ZAMOŚĆ, na południo-wschód Lublina nad rzeką Topornicą, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do Lublina (m. 7620), fabryka mydła, świec, zapalek, gontów, wielka cegielnia ¹⁾.

Na zachód Z.

GORAJ, osada, grubsze wyroby tkackie, garnków, garbarnie, wyrób kamieni młyńskich.

Okolice Goraja obfitują w wapień grubo-ziarnisty, używany do budowli i na kamienie młyńskie.

Na południo-zachód Z.

ZWIERZYNIEC, nad Wieprzem, fabryka mebli

---

¹⁾ Widok przedstawia kolegiatę, w której spoczywają zwłoki hetmana Jana Zamojskiego, założyciela miasta. Zamość słynął Akademią, z którą oświata rozchodziła się po całej Rusi Czerwonej.

giętych, materiału dostarczają okoliczne lasy dębowe i bukowe, browar.

KĄTY, fabryka mebli giętych, materiału dostarczają okoliczne lasy dębowe i bukowe.

Na południe Z.

KRASNOBRÓD, osada, fabryka kafli, wypalanie wapna, wielki wyrób gontów.

Powiat Tomaszowski.

Miasto P. TOMASZÓW, na południo-wschód Lublina, na tracie 1-o rzędu od granicy do Lublina (m. 5,040), wyrób gontów.

Na wschód Tomaszowa.

PODŁODÓW, fabryka mąki kartoflanej, hodowla owiec rasowych.

Na północo-wschód T.

WOŻUCZYN, duży ogród.

TYSZOWCE, osada, nad rzeką Huczwą, garbarnia, wyrób kozuchów i butów.

POTURZYN, cukrownia.

Na północ T.

TARNAWATKA, na tracie 1-o rzędu z Tomaszowa do Lublina, tartak, wypalanie smoły.

Powiat Hrubieszowski.

Miasto P. HRUBIESZÓW, nad rzeką Huczwą,
na południo-wschód Lublina (m. 8280).

Na wschód H.

ŁOTOSZYN, duża olejarnia.

Na północo-wschód H.

KOBŁO, hodowla krów rasowych.
HORODŁO ¹⁾.

Na północ H.

Miasto DUBIENKA, budowa statków.

Na północo-zachód H.

RACIBOROWICE, na trakcie 1-o rzędu do Lubli-
na, wypalanie wapna.

Na zachód H.

MOŁODIATYCZE, fabryka narzędzi rolniczych.

Na południe H.

MIRCZE, cukrownia.

Na południo-zachód H.

WERBKOWICE, owce, młyn.

---

¹⁾ Miejsce widoczne gdzie stał zameczek, pamiętne w dzie-
jach zjazdem w r. 1413.

Na południo-wschód H.

GRUDEK, młyn wodny.

CICHOBURZ, gorzelnia.

KRYŁÓW ¹⁾).

Charakterystycznym drzewem powiatu będącym w związku z żyznością gruntu są dęby.

Powiat Chełmski.

Miasto P. CHEŁM, na południo-wschód Lublina, stacja kolei Nadwiślańskiej, przy trakcie z Raciborowic do Lublina, młyn parowy, fabryka naczyń miedzianych, sukna grubego, pokłady kredy, wyrób kamieni młyńskich.

Na północo-wschód Ch.

RUDA, huta szklanna.

Na północo-zachód Ch.

HUTCZE, huta szklanna.

TARNÓW, wypalanie wapna.

PUCHACZEW, osada, hodowla koni rasowych.

SIEDLISZCZE, przy trakcie 1-o rzędu z Chełma do Lublina, dystylarnia, hodowla koni i owiec rasowych.

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny obronnego zamku, zbudowanego przez okoliczną szlachtę, na początku XVI wieku, dla obrony od napałów tatarskich.

Na zachód Ch.

PAWLÓW, osada, wyrób garnków.

Na południo-zachód Ch.

ŻULIN, papiernia.

BOROWICA, znaczne łąki, tartak.

Na południo-wschód Ch.

WOJSŁAWICE, osada, hodowla koni rasowych.

W powiatach Hrubieszowskim, Zamojskim, Chełmskim, znajdują się susły.

Z drzew oprócz sosen, świerków, dębów i buków, w południowej części gubernii rosną jodły, jawory i klony.

Okolice gubernii Lubelskiej położone nad Wieprzem bogate w łąki.

Gubernia Radomska.

Powiat Radomski.

Miasto G. RADOM, na południe Warszawy, stacja kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, przy trakcie 1-o rzędu

z Warszawy do Kiele (m. 18870). Wielki browar, garbarnia, dystylarnie, fabryka narzędzi rolniczych ¹⁾.

Na północ Radomia.

FIRLEJ, olejarnia, mły parowy.

Na północo-zachód R.

ZAKRZEW, gorzelnia, uprawa chmielu.

KIEŁBÓW, przy trakcie 1-o rzędu z Radomia do Warszawy, gorzelnia.

Na zachód R.

KONARY, nad rzeką Radomką, hodowla koni, owiec rasowych, wypalanie wapna, młyn wodny, uprawa chmielu.

Na południo-zachód R.

OROŃSK hodowla krów rasowych, pokłady torfu.

WIERZBICA, osada, wypalanie wapna.

Na południo-wschód R.

MAKÓW, hodowla koni rasowych, dystylarnia, gorzelnia.

SKARYSZEW, osada, znaczne jarmarki.

---

¹⁾ Widok przedstawia kościół farny z czasów Kazimierza Wielkiego. W mieście tem na sejmie r. 1383 obrano Jadwigę królową polską, a w r 1469 stany czeskie ofiarowały koronę Władysławowi synowi Kazimierza III. Było ono nieraz miejscem pobytu wielu królów polskich.

Powiat Kozienski.

Miasto P. KOZIENICE, na północo-wschód Radomia nad rzeką Kozielniczką, (3,750).

Na północo-zachód Kozienski.

ŁĘKAWICA, rybolówstwo.

MNISZEW, przy ujściu Pilicy do Wisły, na trakcie 1-o rzędu z Warszawy, cukrownia.

BOŻE, pokłady torfu.

Na południe. K.

STARAWJEŚ i KOCIOŁKI, młyny wodne amerykańskie.

ZWOLEŃ, osada, znaczne miodosytnie.

Na południo-wschód K.

SIECIECHÓW, osada, przy kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, hodowla koni rasowych.

JANOWIEC ¹⁾.

REGÓW, hodowla koni rasowych.

Powiat Opoczyński.

Miasto P. OPOCZNO, na zachód Radomia, nad rzeką Drzewicą, stacja przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek, (m. 4441).

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku, niegdyś własność i mieszkanie Firlejów, Tartów, i Lubomitskich.

Na wschód Opoczna.

PRZYSUCHA, osada, wielkie fabryki żelazne, piec do wypalania rudy żelaznej, pudlingarnie, walcownie, kopalnie rudy żelaznej.

SMOGORZEW, pokłady gliny ogniotrwalej.

Na północo-wschód O.

DRZEWICA, osada, nad rzeką Drzewicą, wielki piec, odlewnia posągów, pokłady rudy żelaznej.

KLWÓW, osada, wyrób kozuchów.

Na południo-zachód O.

PILICHOWICE, pokłady rudy żelaznej, piaskowca zdatnego na kamień ciosowy, wyrób kamieni młyńskich.

MACHORY, nad rzeką Czarną, wielki piec, pokłady i kopalnie rudy żelaznej.

Na południo-wschód O.

RUDA BIAŁACZEWSKA i niezaznaczone na mapie Petrykozy, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek, wielki piec, kopalnie rudy żelaznej.

KORYTKÓW, wielki piec, pokłady rudy żelaznej.

W okolicach zakładów żelaznych powiatu Opoczyńskiego odbywa się wypalanie węgla drzewnego do fryszerok. W lasach znajduje się modrzew.

Powiat Koński.

Miasto P. KOŃSKIE, na południo-zachód Rado-

mia stacja odnogi kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluшек (m. 4343), wielki piec, fabryki żelazne, wyrób bryczek, kamieni młyńskich, młyn, rybołówstwo, pokłady torfu.

Na wschód Końskich.

STARA KUŹNICA, wielki piec.

NIEKŁAN, przy źródłach rzeki Czarnej, stacja odnogi Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluшек, fabryki żelazne.

FURMANÓW, wielki piec.

ALEXANDRÓW, wielki piec.

Miasto SZYDŁOWIEC, przy trakcie 1-o rzędu z Radomia do Kielc, (m. 5123), fabryka narzędzi rolniczych, wyrób kamieni młyńskich, bryczek. Okolice Szydłowca obfitują w piaskowce i wapień muszlowy.

Na północo-wschód K.

BAKÓW, pokłady torfu.

BORKOWICE, wielki piec, rybołówstwo.

NINKÓW, wielki piec.

RZUCÓW, wielki piec.

NADOLNA, wielki piec.

CHLEWISKA, pokłady rudy żelaznej.

Aleksandrów, Ninków, Rzuców, Nadolna, Chlewiska, Parolów należą do jednego majątku Chlewiska.

Na południo-zachód K.

RUDA MALENIECKA, nad rzeką Czarną, wielki piec, odlewnia, wyrób drzwiczek, walcownie, wyrób cegieł ogniotrwałych, pokłady rudy żelaznej i gliny ogniotrwałej.

FALKÓW, młyn amerykański wodny i hodowla koni rasowych.

Miasto PRZEDBÓRZ, nad rzeką Pilicą, budowa statków, wyrób kamieni młyńskich i łyżek blaszanych.

KŁUCKO, wielki piec pokłady rudy żelaznej.

SKÓRNICA, wielki piec, pokłady rudy żelaznej.

Na południo-wschód K.

SIELPIA, fabryki żelazne, pudługarnie, walownie, pokłady rudy żelaznej.

KAWĘCZYN, wielki piec.

STĄPORKÓW, w bliskości odnogi kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek, wyrób garnków żelaznych i drzwiczek do pieców.

MROCZKÓW, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek, wielki piec.

BLIZIN, nad rzeką Kamienną, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek. Wielki piec, fabryki żelazne, wyrób kamieni młyńskich.

BZIN, przy stacyi tejże nazwy kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, na trakcie z Kiele do Radomia, wielki piec.

Powiat Koński, obfituje w rudę żelazną i piaskowce, używane do wyrobu kamieni młyńskich. W lasach odbywa się wypalanie węgla do kuźnic, z drzew pojawia się modrzew.

Powiat Iłżecki.

IŁŻA, osada powiatowa, przy źródłach rzeki Iłży na południo-wschód Radomia, wyrób garnków, naczyń

z fajansu, wypalanie wapna. Okolice Ilży obfitują w piaskowce i wapienie (m. 2754)¹⁾.

Na wschód Ilży.

SOLEC, osada, trufle.

Na południo-zachód I.

STARACHOWICE, nad rzeką Kamienną, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluszek, wielki piec²⁾.

MICHAŁÓW, nad rzeką Kamienną, przy trakcie 1-o rzędu z Zawichosta do Bzina, pudliugarnie i walcownie. W bliskości kopalnie rudy.

Na południe I.

BRODY, nad rzeką Kamienną, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluszek, pudliugarnie.

Na południo-wschód I.

WOLA BAŁTOWSKA, nad rzeką Kamienną, pokłady gliny fajansowej, dostarczanej do fabryki w Cmielowie w powiecie Opatowskim, pokłady piaskowca, w bliskości rudy żelaznej.

W lasach powiatu Ilżeckiego położonych przy zakładach żelaznych odbywa się wypalanie węgla do fryszerok.

---

¹⁾ Widok przedstawia piękne jeszcze ruiny zamku, niegdyś własność biskupów Krakowskich.

²⁾ Widok fabryki.

Powiat Opatowski.

Miasto P. OPATÓW, na południo-wschód Radomia nad rzeką Opatówką (m. 8998), fabryka narzędzi rolniczych, w okolicy wapień muszlowy i piaskowiec pstry.

Na wschód Opatowa.

LINÓW, nad Wisłą, fabryka narzędzi rolniczych.

Na północo-wschód O.

CMIELÓW, osada, nad rzeką Kamienną, przy trakcie 1-o rzędu z Zawichosta do Bzina, wielka fabryka porcelany i fajansu ¹⁾.

Na północ O.

BODZECHÓW, nad rzeką Kamienną przy trakcie 1-o rzędu z Zawichosta do Bzina, fabryki żelazne, wielki piec, pokłady rudy żelaznej.

KLIMKIEWICZÓW, nad rzeką Kamienną, przy odnodze kolei żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej na trakcie z Zawichosta do Bzina, wielki piec.

Na północo-zachód O.

CZĘSTOCICE, w bliskości odnogi kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kuluszek, cukrownia.

---

²⁾ Widok fabryki.

CHMIELÓW, nad rzeką Kamienną, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluшек, pokłady i wydobywanie gliny ogniotrwałej.

KUNÓW, osada, nad rzeką Kamienną, przy stacji tejże nazwy odnogi kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koluшек, na trakcie z Zawichosta do Bzina, wyrabianie posągów z piaskowca. Okolica bogata w doskonałego gatunku piaskowce.

NIETULISKO, nad rzeką Kamienną, przy trakcie 1-o rzędu z Zawichosta do Bzina, fabryki żelazne, pudlingarnie, szwejcownie i walcownie.

Okolice położone nad rzeką Kamienną obfitują w rudę żelazną, wapienie muszlowe i piaskowce. Zużytkowując bystry spadek tej rzeki do wprowadzania w ruch maszyn, ugrupowały się fabryki żelazne w przeważnej liczbie.

Na zachód O.

ŚW.-KRZYŻ ¹⁾. (Klasztor na szczycie Łysej góry).

ŁAGÓW, osada, fabryka mydła, świec, garnków, pokłady i wydobywanie gliny ogniotrwałej.

W lasach gór Śto-Krzyżkich znajduje się jawor, buk, jodła.

Powiat Sandomierski.

Miasto P. SANDOMIERZ, na południo-wschód Radomia nad Wisłą (m. 14079) ²⁾.

---

¹⁾ Widok klasztoru zbudowanego w r. 1160.

²⁾ Widok przedstawia zamek z czasów Kazimierza W-go. Sandomierz był niegdyś stolicą Małopolski, ucierpiał wiele od napałów szwedzkich i tatarskich.

Na północo-wschód Sandomierza.

Miasto ZAWICHOST, nad Wisłą, budowa staków (m. 3298).

Na południo-zachód S.

SKOTNIKI, trufle.

Miasto STASZÓW, nad rzeką Czarną, wyrób sukna grubego dla włościan, świece, mydła, garnków, fajek glinianych (m. 6242).

RYTWIANY, nad rzeką Czarną, cukrownia, wyrób serów.

Okolice Staszowa bogata w wapień grubo-ziarnisty, używany na kamień ciosowy.

W lasach powiatu Sandomierskiego znajduje się jodła.

Gubernia Kielecka.

Powiat Kielecki.

Miasto G. KIELCE, na południo-zachód Warszawy, stacja kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, przy trasie 1-o rzędu z Warszawy do Krakowa, (m. 10051), fabry-

ka mydła, świec, browar, piec do wypalania wapna, pokłady i wyroby z marmuru, zapalki ¹⁾).

Na wschód Kielc.

Klasztor Ś-tej Katarzyny u podnóża góry Łysicy, blisko 2 tysiące stóp wysokiej.

Na północo-wschód K.

SUCHEDNIÓW, przy stacji tejże nazwy kolei Warszawsko-Dąbrowskiej, zarząd górniczy.

REJÓW, wielki piec.

Na północo-zachód K.

MIEDZIANO-GÓRA, pokłady miedzi, nieco srebra, dziś nieeksploatowane i marmuru.

MNIÓW i CMINSK, bogate pokłady piaskowca pstrego.

Na zachód K.

JAWORZNIA, pokłady ołowiu nieeksploatowane, marmuru różowego, piec do wypalania wapna ²⁾).

Na południo-zachód K.

BIAŁOGON, przy kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, zakłady żelazne, garbarnie.

Miasto CHEJCINY, przy stacji tejże nazwy kolei

---

¹⁾ Widok przedstawia pałac biskupów, założony przez Jakóba Zadzikę biskupa Krakowskiego w r. 1638. Kielce były ulubioną siedzibą biskupów Krakowskich.

²⁾ Pokłady ołowiu i marmuru nieodróżnione kolorami na mapie.

Iwangrodzko-Dąbrowskiej, na trakcie wiodącym z Kielc do Krakowa, kopalnie i wyroby z marmuru ¹⁾.

MORAWICA, dystylarnia, gorzelnia, młyn, wyrób garnków, pokłady wapienia i marmuru.

Na południo-wschód K.

WOJCIECHÓW, wielki piec, pokłady rudy żelaznej.

DALESZYCE, osada, nad rzeką Czarną, pokłady marmuru.

Powiat Kielecki bogaty w pokłady marmuru, piaskowca i wapienia muszlowego, w lasach pojawia się jodła.

Na górach Ś-to Krzyzkich znajduje się rasa krów Ś-to Krzyzkich. Północna część tych gór obfituje w bogate pokłady piaskowca pstrego i wapienia muszlowego.

Powiat Włoszczowski.

WŁOSZCZOWA, osada powiatowa, na zachód Kielc, (m. 2595). ²⁾.

Na wschód Włoszczowy.

GRUSZCZYN, huta szklanna.

Na północo-wschód W.

KRASOCIN, wypalanie wapna.

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku, uważanego za niezdobytą, w którym w chwilach niebezpieczeństwa chowano skarby koronne.

²⁾ Niewłaściwie oznaczone na mapie jako miasto.

OLESZNO, tartak, lasy starodrzewu e.

Na północ W.

MOTYCZNO, papiernia.

Na północo-zachód W.

MALUSZYN, nad Pilicą, znaczne pokłady torfu, łąki irygowane.

Na południo-zachód W.

KONIECPOL, osada, fabryki żelazne.

Na południo-wschód W.

KOSSÓW, papiernia.

Powiat Jędrzejowski.

Miasto P. JĘDRZEJÓW, na południo-zachód Kiele, stacja kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, przy tracie 1-o rzędu z Kiele do Krakowa, (m. 3100), fabryka narzędzi rolniczych, wyrób sit.

Na wschód Jędrzejowa.

MOKRSKO, nad rzeką Nidą²⁾.

---

¹⁾ Widok przedstawia ruiny zamku, wystawionego przez Kmitę, wojewodę Krakowskiego w połowie XVI wieku, w którym przemieszczał dla bliższych stosunków z Boną zamieszkującą zamek Chęciński.

Na północno-wschód J.

SOBKÓW, osada, nad rzeką Nidą, fabryka kaffi, w okolicy pokłady piaskowca pstrego i wapienia muszlowego.

Na północno-zachód J.

FELIXÓWKA, huta szklanna.

Na zachód J.

JARONOWICE, olejarnia,

Na południo-zachód J.

DESZNO, gorzelnia.

PAWŁOWICE, młyn amerykański.

POTOK, hodowla owiec rasowych.

WODZISŁAW, osada, przy trakcie 1-o rzędu z Kielec do Krakowa, młyn parowy.

Powiat Miechowski.

Miasto P. MIECHÓW, na południo-zachód Kielec, stacja kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej, przy trakcie 1-o rzędu z Kielec do Krakowa, (m. 1580) ¹⁾.

Na wschód Miechowa.

NIESZKÓW, nad rzeką Nidzią, młyn amerykański.

---

¹⁾ Widok przedstawia kościół Bożogrobców, czyli stróżów grobu Chrystusa, którzy sprowadzeni zostali do Polski przez Jaksę herbu Gryf. Kościół ten liczy się do najpiękniejszych w kraju.

Na północo-wschód M.

GIEBAŁTÓW, nad rzeką Nidzicą, wypalanie wapna.

MIANOCICE, nad rzeką Nidzicą, przy trakcie 1-o rzędu z Kielc do Krakowa, browar.

Na południo-wschód M.

PROSZOWICE, osada, nad rzeką Szreniawą, fabryka narzędzi rolniczych, kaffi.

SZRENIAWA, nad rzeką Szreniawą, cukrownia.

KOWALA, fabryka cykorji.

W lasach powiatu Miechowskiego znajduje się jodła.

Powiat Olkuski.

Miasto P. OLKUSZ, na południo-zachód Kielc, stacja drogi żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej (m. 2629). Wielkie kopalnie rudy cynkowej (galmanu) rudy ołowianej w połączeniu ze srebrem, rudy żelaznej, pokłady wapienia muszlowego i piaskowca pstrego.

Na wschód Olkusza.

PIESKOWA SKAŁA ¹⁾, wśród skał wapiennych dostarczających kamienia ciosowego. W bliskości zamku wznosi się oryginalnie ukształtowane skała

---

¹⁾ Widok ruin zamku wybudowanego przez Stanisława Szafrańca, wojewodę Sandomierskiego r. 1582, za Stefana Batorego.

zwane skalą Sokolą, maczugą Krakusa, lub palką Herkulesa.

Na północo-wschód O.

RABSZTYN, w bliskości kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej ¹⁾.

ŁOBZÓW, wyrób gontów.

SMOLEŃ, wyrób śrótu ²⁾.

ŻARNOWIEC, osada, nad rzeką Pilicą, wyrób powideł.

Na północ O.

PILICA, osada, przy źródłach rzeki Pilicy, fabryka kortów, papiernia, piec do wypalania wapna.

Na północo-zachód O.

OGRODZIENIEC ³⁾.

Na zachód O.

BOLESŁAW, pokłady ołowiu, galmanu i rudy żelaznej.

MICHAŁÓW, wielkie fabryki żelazne.

SŁAWKÓW, osada, fabryka blachy ⁴⁾.

---

¹⁾ Widok ruin zamku, własności niegdyś Mielsztyńskich. Tu w 1587 r. Olkusczy górnicy pod wodzą Hołubka napadli na 2000 szlązaków idących w pomoc Maksymilianowi i takowych pobili.

²⁾ Widok ruin zamku, który podziemiai miał być połączony z Ogrodziemcem, dwie mile odległym.

³⁾ Widok ruin wspaniałego niegdyś zamku rodziny Firlejów, później Bonarów.

⁴⁾ Z powodu braku miejsca niepomieszczono wyrobu.

Na południo-wschód O.

SZKLARY, pokłady marmuru, wapienia dostarczającego materiału na budowlę.

OJCÓW, nad rzeką Prądnikiem ¹⁾, w bliskości groty stalaktytowe.

Cala okolica Ojcowa słynie z pięknych widoków, przeważano ją Szwajcarją polską. Ojców wśród skał wapiennych dostarczających kamienia ciosowego, z którego wzniesiono okoliczne zamki. W lasach znajduje się jodła i buk.

Powiat Pińczowski.

Miasto P. PIŃCZÓW, na południe Kielec, nad rzeką Nidą ²⁾, pokłady białego wapienia gruboziarnistego, wybornego na kamień ciosowy, z którego zbudowany Pińczów i wiele miast okolicznych, (m. 6500).

Na północo-wschód Pińczowa.

GARTATOWICE, wypalanie wapna, gips,

Na południo-zachód P.

ŁABĘDŹ, fabryka cykorji.

---

¹⁾ Widok ruin zamku, wystawionego przez Kazimierza W-go, na pamiątkę ukrywania się w pieczarach skał tamtejszych ojca jego Władysława Łokietka.

²⁾ Widok domów pod arkadami. Miasto było własnością Oleśnickich. Za Zygmunta Augusta główne siedlisko Aryjanów, tutaj przebywali najznakomitsi uczeni polscy, ewangelicy J. Łaski, Trzeciecki, Krowicki i t. d.

Miasto DZIAŁOSZYCE, fabryka narzędzi rolniczych, kaffi, naczyń miedzianych, kozików, olejarnia, garbarnia, bednarstwo, (m. 5368).

SANCYGNIÓN, fabryka mydła, świece ¹⁾.

Na południe P.

BUDZISZOWICE, wyrób serów.

KAZIMIERZA, w bliskości rzeki Nidzicy, cukrownia.

Na południo-wschód P.

WIŚLICA, osada, nad rzeką Nidą, wyrób kożuchów i butów ²⁾. W okolicach Wiślicy znajdują się obszerne pokłady gipsu.

CZARKOWA, nad Nidą. Kopalnie siarki.

Powiat Stopnicki.

Miasto P. STOPNICA (Stobnica), na południo-wschód Kiele, (m. 5281). W okolicach Stopnicy znajduje się wapień gruboziarnisty wyborny na kamienie ciosowe ³⁾.

---

¹⁾ Nie podpisany na mapie.

²⁾ Widok kościoła pokolegjackiego z czasów Łokietka i Kazimierza W-go. Miasto pamiętne zjazdem obywateli Wielkopolskich i Małopolskich w d. 8 Marca 1347 r., na którym pierwszą księgę praw polskich ułożono.

³⁾ Na mapie oznaczony bryłą wapienia i ciosanym kamieniem.

Na północo-zachód Stopnicy.

BUSK, osada, źródła i kąpiele siarczano-słone.

Miasto CHMIELNIK, wyrób sukna grubego, garbarnie, fabryka mydła i świec.

ŁUBANIA, wypalanie wapna.

Na południo-zachód S.

KIKÓW, wypalanie wapna.

ZBORÓW, uprawa znaczna chmielu.

SOLEC, kąpiele słone.

Na południe S.

WÓJCZA, źródła nafty.

Gubernia Piotrkowska.

Powiat Piotrkowski.

Miasto G. PIOTRKÓW, na południo-zachód Warszawy, stacja drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, (m. 17092), fabryka syropu, mączki kartoflanej, mydła, świec, dystylarnia, browar, tartak parowy, młyn.

Na północo-zachód Piotrkowa.

KOCIOŁKI, hodowla owiec rasowych.

Na zachód P.

BUKOWIE, hodowla bydła rasowego.

Na południo-zachód P.

KASZEWICE i SMUGI, nad rzeką Widawką, fabryki żelazne.

NIECHCICE, fabryka mączki kartoflanej, browar.
PYTOWICE, tartak, irygowane łąki.

Na południo-wschód P.

SULEJÓW, osada, nad Pilicą, wypalanie wapna w ogromnej ilości ¹⁾.

Powiat Rawski.

Miasto P. RAWA, na północo-wschód Piotrkowa²⁾
(m. 5527).

Na wschód Rawy.

WOLA CHOJNATA, gorzelnia, hodowla owiec rasowych.

---

¹⁾ Osada wielce starożytna, od r. 1176 własność bogatego opactwa Cystersów. Obszerne gmachy i klasztor dziś w ruinie wznosił Kazimierz W-ki.

²⁾ Ruiny obszernego zamku dawnych panów starożytnego rodu Piastów, władających tą ziemią, następnie miejsce więzienia znakomitych więźniów politycznych i skarbiec Rzeczypospolitej.

Na północ-wschód R.

BABSK, rybołówstwo.

Na południo-zachód R.

WĘGRZYNOWICE, wielka gorzelnia.

INOWŁÓDŹ, osada, nad rzeką Pilicą, wypalanie wapna, pokłady rudy żelaznej.

Na południe R.

RZECZYCA, hodowla bydła rasowego, gorzelnia.

Na południo-wschód R.

CIELĄDZ, hodowla owiec i świń rasowych.

PAPROTNIA, gorzelnia.

NOWE MIASTO, osada, nad rzeką Pilicą, młyn amerykański wodny, zakład hydropatyczny.

GOSTOMIA, nad rzeką Pilicą, rybołówstwo.

W lasach powiatu Rawskiego, znajdują się dęby i modrzewie.

Powiat Brzeziński.

Miasto P. BRZEZINY, na północ Piotrkowa, wyroby cienkie tkackie wełniane i bawełniane, (m. 6300).

Na południo-wschód Brzezin.

KOLUSZKI, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, cegielnie.

UJAZD, osada, przy odnodze kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Kolaszek, cieńsze wyroby tkackie wełniane i bawełniane.

Miasto TOMASZÓW, przy stacji tejże nazwy odnogi kolei żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrow-

ca do Koruszek, znaczne warsztaty tkackie, wyrób kor-
tów, fabryka narzędzi rolniczych, mydła i świec.

STARZYCE, osada fabryczna, przy odnodze ko-
lei Iwangrodzko-Dąbrowskiej z Ostrowca do Koruszek,
cieńsze wyroby tkackie.

NIEBRÓW i WILANOWO, cieńsze wyroby tka-
ckie ¹⁾).

Powiat Łódzki.

Miasto P. ŁÓDŹ, na północo-zachód Piotrkowa,
połączone odnogą kolei żelaznej ze stacją Koruszki
drogi Warszawsko-Wiedeńskiej, przy trakcie 1-o rzędu
z Warszawy do Kalisza, (m. 57,000). Wielkie fabryki
przeważnie cienkich wyrobów bawełnianych, przedzal-
nie, wyroby jedwabne, fabryka tasiemek, czapek, na-
rzędzi rolniczych, mydła, świec, dystylarnie, browary,
garbarnie, wyrób bryczek ²⁾).

Na północo-zachód Łodzi.

Miasto ZGIERZ, przy trakcie z Warszawy do Ło-
dzi i Kalisza, (m. 13364), cienkie wyroby tkackie, fa-
bryka narzędzi rolniczych.

Na zachód Ł.

ALEKSANDRÓW, osada, wyroby cienkie wel-
niane i sukiennicze, browar.

---

¹⁾ Opuszczone na mapie.

²⁾ Widok przedstawia wielkie fabryki bawełniane Schej-
blera.

BEŁDÓW, gorzelnia.

Na południo-zachód Ł.

KONSTANTYNÓW, osada, wyroby cienkie bawełniane i sukiennicze.

RUDA PABIANICKA, przy trakcie 1-o rzędu z Łodzi do Kalisza, cukrownia.

Powiat Łaski.

Miasto P. ŁASK, na północo-zachód Piotrkowa, nad rzeką Grabówką, przy trakcie z Łodzi do Kalisza, wyroby tkackie bawełniane i sukiennicze, garbarnie, (m. 5095).

Na wschód Łasku.

KOLUMNA, nad rzeką Grabówką, przy trakcie 1-o rzędu z Łodzi do Kalisza, fabryka wyrobów żelaznych i miedzianych.

a północo-wschód Ł.

Miasto PABIANICE, przy trakcie 1-o rzędu z Łodzi do Kalisza, fabryka narzędzi rolniczych, papiernia, wyroby tkackie wełniane i bawełniane.

Na południo-zachód Ł.

REMBIESZÓW, nad rzeką Widawką, pokłady torfu.

WIELKA WIEŚ, pokłady wapienia.

SIEMIECHÓW, nad rzeką Wartą, pokłady torfu.

Na południe Ł.

ZELÓW, znane tkactwo warsztatowe.

Powiat Nowo-Radomski.

Miasto P. NOWO-RADOMSK, na południo-zachód Piotrkowa, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej (m. 4680), fabryka kortu, mebli giętych, wyrób kozuchów, tartak.

Na wschód Nowo-Radomska.

CHEŁMO, hodowla owiec rasowych, pokłady kamieni ciosowych.

Na północo-wschód N.-R.

KODRĄB, hodowla krów i koni rasowych, gorzelnia, piec do wypalania wapna.

KLIZIN, nad rzeką Widawką, huta szklanna.

PRZERĄB, hodowla świń rasowych.

KRZEMIENIOWICE, hodowla krów rasowych holenderskich.

Na zachód N.-R.

BRZEŹNICA, osada, wyrób grubego sukna.

Na południe N.-R.

PŁAWNO, osada, nad rzeką Wartą, gorzelnia, hodowla koni rasowych, miejsce wyścigów.

RZEKI WIELKIE, nad rzeką Wartą, tartak, pokłady wapienia.

Na południo-wschód N.-R.

SMOTRYCZEW, piec wapienny.

JASIEŃ, huta szklanna.

NIEDOŚPIELIN, papiernia.

SILNICZKA, cukrownia.

DĄBROWA, pokłady torfu, łąki.

Powiat Częstochowski.

Miasto P. CZĘSTOCHOWA, na południo-zachód Piotrkowa, nad rzeką Wartą, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, (m. 15522), fabryki tkackie cienkich wyrobów bawełnianych, łyżek blaszanych, zabawek, kafli, ram, obrazów, portmonetek, igieł, sznurów, krzesel, sztyftów, zapalek, mydła, świec, obić papierowych, młyn parowy ¹⁾.

Na północo-wschód Częstochowy.

RUDNIKI, piece do wypalania wapna.

Na północo-zachód C.

PANKI, fabryki żelazne, wyrób garnków żelaznych.

---

¹⁾ Widok sławnego klasztoru Paulinów na Jasnej Górze, mieszczący cudowny obraz Matki Boskiej, ofiarowany przez Władysława księcia Opolskiego. Pamiętny klasztor w dziejach obroną księdza Kordeckiego przeciw Szwedom.

KUŹNICA STARA, fabryki żelazne, wielki piec.
PRYZYTAJN, fabryki żelazne, wielki piec.

Na południo-zachód C.

BLACHOWNIA, wielki piec, pokłady rudy żelaznej.

Na południe C.

KAMIENICA POLSKA, grubsze wyroby tkackie, pokłady rudy żelaznej.

Na południo-wschód C.

OLSZTYN ¹⁾, grotty stalaktytowe.
ZŁOTY POTOK ²⁾, połów pstrągów.

W lasach powiatu Częstochowskiego znajdują się jodły i buki.

Powiat Będziński.

Miasto P. BĘDZIN, na południo-zachód Piotrkowa, nad rzeką Czarną Przemszą, przy stacji Dąbrowa kolei żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej i Warszawsko-Wiedeńskiej, huty cynkowe, (m. 6236), ³⁾, okolica

---

¹⁾ Widok ruin warownego niegdyś zamku, z czasów Kazimierza W-go, w którym był osadzony wedle legendy Maciek Borkowic i głodną śmiercią ukarany. Zamek pamiętny w dziejach obroną Kacpra Karlińskiego, przeciw stronnikom arcyksięcia Maksymiliana.

²⁾ Widok przedstawia ułożoną z kamiennych brył samorodną arkadę, zwaną „Bramą Twardowskiego.“

³⁾ Widok zamku wzniesionego przez Kazimierza W-go w r.

bogata w rudę cynkową, galman, węgiel kamienny, piaskowce pstre i wapień muszlowy.

Na wschód Będzina.

DĄBROWA, wieś i osada górnicza, wielkie kopalnie węgla, fabryki żelazne, wielkie piece, huty cynkowe, wyrób szyn i innych wyrobów stalowych i żelaznych ¹⁾. Cała okolica obfituje w węgiel.

Na północo-wschód B.

ZĄBKOWICE, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, huta szklanna.

ŁAZY, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, cegielnia.

ZAWIERCIE, osada fabryczna, przy kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, wielkie przędzalnie, wyroby wełniane, w pobliżu pokłady węgla brunatnego ²⁾.

PORĘBA MRZYGLÓDZKA, nad Czarną Przemszą, wielki piec, ruda żelazna.

MIJACZEW i MYSZKÓW, nad rzeką Wartą, przy stacji kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, fabryki żelazne.

1358. Na polach pomiędzy tem miastem a Bytomiem na Szląsku r. 1589 zawarta została ugoda między Rudolfem II cesarzem i Maksymilianem arcyksięciem z jednej strony, a Rzeczpospolitą z drugiej. Mocą tej ugody arcyksiążę zrzekł się praw do korony Polskiej za co miał być z Krasnegostawu z więzienia uwolniony.

¹⁾ Widok zewnętrzny wielkich pieców i kopalni. Na mapie przy kopalni opuszczono bryłę węgla, która dla oznaczenia kopalni tam znajdować się powinna.

²⁾ Oprócz wymienionej Dąbrowy, kopalnie węgla znajdują się we wsi Grodziec, Zagórze, Niwka, Sielce, Poręba Mrzyglódzka, Gołonóg, Niemce, Mitowice.

SIEWIERZ, osada, nad Czarną Przemszą, wyrób garnków, w okolicy pokłady rudy żelaznej, węgla brunatnego, wapienia muszlowego i galmanu.

NIWKA, fabryki żelazne.

JAWORZNIK, dystylarnia, browar, uprawa chmielu.

ŻARKI, przędzalnie, znaczne fabryki tkackie.

BOBOLICE ¹⁾.

CZARNA STRUGA, fabryka cykoryi.

Na północ B.

KOZIEGLÓWKI, wypalanie wapna.

Na północo-zachód B.

GRODZIEC, wielka fabryka cementu, kopalnie galmanu.

Na zachód B.

CZELADŹ, nad rzeką Brynicą, pokłady węgla czarnego. ²⁾

Na południc-zachód B.

MIŁOWICE, nad rzeką Brynicą, fabryka drutu, buty cynkowe.

Na południe B.

SIELEC, nad rzeką Czarną Przemszą, wyrób kotłów parowych.

---

¹⁾ Widok skał.

²⁾ Niewłaściwie na mapie oznaczono węgiel brązowy, zamiast czarny.

SOSNOWICE, stacja kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, nad Brynicą, huty cynkowe, fabryka drutu i rur cynkowych.

NIWKA, kopalnie węgla, rudy żelaznej, wielkie piece. ¹⁾

Głównie południowa część powiatu Będzińskiego obfituje w węgiel, cynk, (galman), żelazo, kamień wapienny, piaskowiec pstry i wapień muszlowy. Z powodu braku miejsca niemożna oznaczyć dokładniej minerałów.

Gubernia Kaliska.

Powiat Kaliski.

Miasto G. KALISZ, na południo-zachód Warszawy, nad rzeką Prosną, przy trakecie 1-o rzędu z Warszawy, (m. 20220), fabryka fortepianów, tasiemek, narzędzi rolniczych, mydła, świec, wyrobów z miedzi, garbarnie, dystylarnie, browar, wielka fabryka sukna cienkiego ²⁾.

---

¹⁾ Z powodu braku miejsca nie pomieszczono na mapie: Zagórze huty cynkowe i Małobądz wielka olejarnia.

²⁾ Widok placu Ś-go Józefa z kościołem farnym, fundowanym około r. 1445 i pomnikiem wzniesionym w r. 1841 na pamiątkę poprzednio zawartego przymierza pomiędzy Rosją i Prusami.

Na południo-wschód Kalisza.

WINIARY, browar.

OPATÓWEK, osada, przy trakcie 1-o rzędu z Kalisza do Sieradza, wielkie fabryki sukna cienkiego.

MARCHWACZ, przy trakcie 1-o rzędu z Kalisza do Sieradza, gorzelnia.

Na wschód K.

RADLICZYCE, ogród owocowy.

KOZMIŃEK, osada, wyrób kożuchów, butów, garnków.

Na północo-wschód K.

DZIERZBIN cukrownia.

Na północ K.

STAWISZYN, osada, wyrób garnków, kożuchów, butów.

ZBIERSK, cukrownia, hodowla koni, krów, owiec rasowych.

Powiat Sieradzki.

Miasto SIERADZ, na południo-wschód Kalisza, nad Wartą, przy trakcie 1-o rzędu z Kalisza do Łodzi, fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, garbarnie, (m. 5,038).

Na wschód Sieradza.

Miasto ZDUŃSKA WOLA, przy trakcie 1-o rzędu

z Sieradza do Łodzi, znaczne wyroby tkackie cienkie, fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, garbarnie.

Na zachód Sieradza.

ZAPUSTA, browar.

Na południo zachód S.

KLONOWA, huta szklanna.

Na południo-wschód S.

BURZENIN, nad rzeką Wartą, wypalanie wapna, wyrób garnków.

W okolicznych lasach pojawiają się buki.

Powiat Łęczycki.

Miasto ŁĘCZYCA, na północo-wschód Kalisza nad Bzurą (m. 6803) drobne wyroby tkackie, fabryka wyrobów z miedzi, garbarnie ¹⁾.

Na południo-wschód Łeczycy.

TUM ²⁾.

---

¹⁾ Widok szczątków zamku, wystawionego przez Kazimierza W-go. W obszernych podziemiach miał przemieszkwać ów sławny djabeł łęczycki Boruta. Miasto pamiętne pierwszym zjazdem panów duchownych i świeckich za Kazimierza Sprawiedliwego roku 1170.

²⁾ Widok kolegiaty. Jeden z najdawniejszych kościołów w całym kraju. Wystawiony w dwa lata po przyjęciu wiary chrześcijańskiej r. 967, a raz tylko odnawiany r. 1180, w pierwotnym kształcie do dziś dnia pozostał.

LEŚMIERZ, nad Bzurą, cukrownia.

MŁYNÓW, nad rzeką Moszczenicą, cukrownia.

OZORKÓW, nad rzeką Bzurą, przędzalnie, wyroby bawełniane.

Na południo-zachód Ł.

PODDEBICE, nad rzeką Nerem, wyroby tkackie lniane, narzędzia rolnicze ¹⁾).

Powiat Turecki.

Miasto Turek, na północo-wschód Kalisza, przy traktach 1-o rzędu z Kalisza do Warszawy, (m. 5716), fabryka narzędzi rolniczych, zapalek, wyrobów z miedzi, tkactwo, wyrób bryczek, garnków, browar, garbarnie.

Na północo-wschód Turka.

ZBYLCZYCE, fabryka krochmalu.

Na zachód T.

PIĘTNO, gorzelnia.

Na południo-wschód T.

CIELCE, w bliskości rzeki Warty, cukrownia.

Miasto WARTA, nad rzeką Wartą, fabryka zapalek, wyrób garnków, naczyń miedzianych, drobne warsztaty tkackie, garbarnie.

Powiat Koniński.

Miasto P. KONIN, na północ Kalisza, nad rzeką

---

¹⁾ Na mapie nieoznaczono mebli zwyczajnych rzeźbionych.

Wartą, przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do granicy pruskiej, (m. 6553), fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, wyrobów z miedzi, garbarnie.

GOSŁAWICE, nad jeziorem Gosławickiem, fabryka narzędzi rolniczych, mydła, świec, hodowla bydła, koni, owiec rasowych, gorzelnia.

GOLINA, osada, przy trakcie 1-o rzędu z Koni-
na do Słupcy, olejarnia, gorzelnia, młyn parowy, gar-
barnia.

Na południo-zachód K.

BISKUPICE, nad rzeką Czarną Strugą, hodowla owiec rasowych.

RYCHWAŁ, osada ¹⁾, cegielnie znaczne.

Na południo-wschód K.

BRZEŹNIO, pokłady kamienia ciosowego, pias-
kowca bardzo twardego, dorównywającego granitowi,
wyrób kamieni młyńskich.

TULISZKÓW, hodowla bydła rasowego.

GRZYMISZEW, gorzelnia.

Północna okolica powiatu Konińskiego, bogata
w torfy. W okolicach nad Wartą znaczne łąki.

Powiat Kolski.

Miasto P. KOŁO, na północo-wschód Kalisza,
przy trakcie 1-o rzędu z Warszawy do granicy Pru-

---

¹⁾ Mylnie na mapie oznaczono jako miasto.

skiej, (6,846), fabryka porcelany, fajansu, narzędzi rolniczych, tasiemek, kafli, garnków, garbarnie ¹⁾.

Na północo-zachód Koła.

OCHLA, pokłady węgla brunatnego.

Na południe K.

BRUDZEW, osada, ogród owocowy.

Na południo-zachód K.

POWIERCIE, nad rzeką Wartą, duży młyn wodny amerykański.

Miasto DĄBIE, nad rzeką Nerem, fabryka narzędzi rolniczych, fajansu, garnków.

Powiat Słupecki.

Miasto SŁUPCA, na północo-zachód Kalisza, przy tracie 1-o rzędu z Warszawy do granicy Pruskiej, (m. 1200, tkactwo.

Powiat Wieluński.

Miasto P. WIELUŃ, na południo-wschód Kalisza, (m. 7000), fabryka narzędzi rolniczych, pokłady wapienia ²⁾.

---

¹⁾ Zwaliska zamku. Wystawione przez Kazimierza W-go miasto, pamiętne zjazdami panów Wielkopolskich.

²⁾ Widok wieży ratuszowej i baszty muru. Miasto niegdyś

Na wschód Wielunia.

KIEŁCZYGLÓW, wyrób trzewików drewnianych.

Na północo-zachód W.

WIERUSZÓW, osada, nad rzeką Prosną, fabryka gorsetów.

MIRKÓW, nad rzeką Prosną, wielka fabryka papieru ¹⁾.

Na zachód W.

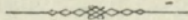
LUBIENICE, ogród owocowy, hodowla krów rasowych.

Na południo-zachód W.

PRASZKA, osada, młyn duży ²⁾.

Okolice obfitują w wapień i pokłady torfu i wapienia. W lasach powiatu Wieluńskiego znajdują się buki.

W całej guberni po nad rzeką Wartą i Bzurą rozciągają się łąki.

---

stołeczne ziemi Wieluńskiej, Kazimierz W-ki opasał je murem i wystawił obronny zamek na wyniosłym wzgórzu. Pamiętne odbyciem synodu pod przewodnictwem Mikołaja Trąby Arc. Gniez. r. 1416, na którym wydany został edykt przeciw Krzyżakom.

¹⁾ Widok fabryki.

²⁾ Na mapie niewłaściwie oznaczono jako miasto.

SKOROWIDZ.

A.

- Aleksandrów*, os. g. Piotrkowska, pow. Łódzki.
Aleksandrów, g. Radomska, p. Koński.
Alexota, g. Suwalska, p. Marjampolski.
Annopol, os., g. Lubelska, p. Janowski.
Antonowo, g. Suwalska, p. Marjampolski.
Augustów, m. pow., g. Suwalska.

B.

- Babin*. g. Lubelska, p. Lubelski.
Babsk, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Barany, g. Łomżyńska, p. Szczuczyński.
Bąków, g. Radomska, p. Koński.
Bednary, g. Warszawska, p. Łowicki.
Beldów, g. Piotrkowska, p. Łódzki.
Betzyce, os., g. Lubelska, p. Lubelski.
Beczkowo, g. Łomżyńska, p. Szczuczyński.
Bedzin, m. p., g. Piotrkowska.
Biała, m. p., g. Siedlecka.
Biała, g. Warszawska, p. Gostyński.
Białogoń, g. Kielecka, p. Kielecki.

- Bilgoraj*, m. pow., g. Lubelska.
Bielawy, os., g. Warszawska, p. Łowicki.
Bielawa, g. Warszawska, p. Warszawski.
Biezuń, os., g. Płocka, p. Sierpecki.
Biskupice, g. Kaliska, p. Koniński.
Blachownia, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Blizin, g. Radomska, pow. Koński.
Błogosławieństwo, g. Suwalska, p. Władysławowski.
Błonie, m. p., g. Warszawska.
Bobolice, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Bobrowniki, os., g. Płocka, p. Lipnowski.
Bobrowniki, os., g. Lubelska, p. N. Aleksandryjski.
Boczki, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Bodzanowo, g. Warszawska, p. Włocławski.
Bodzechów, g. Radomska, p. Opatowski.
Bogusze, g. Łomżyńska, p. Szczuczyński.
Boguszyce, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Boguszyce, g. Łomżyńska, p. Łomżyński.
Bojanówka, g. Siedlecka, p. Radzyński.
Bolesław, g. Kielecka, p. Olkuski.
Borkowice, g. Radomska, p. Koński.
Borowica, g. Lubelska, p. Chełmski.
Borowiczki, g. Płocka, p. Płocki.
Borowina, g. Siedlecka, p. Łukowski.
Boża Wola, g. Warszawska, p. Błoński.
Boże, g. Radomska, p. Kozienicki.
Brody, g. Radomska, p. Hżecki.
Brudzew, os., g. Kaliska, p. Kolski.
Brześć, m., g. Warszawska, p. Włocławski.
Brzeziny, m. p., g. Piotrkowska.
Brzeźnica, os., g. Piotrkowska, p. N. Radomski.
Brzeźno, g. Płocka, p. Lipnowski.
Brzeźnio, g. Kaliska, p. Koniński.

Burzenin, os., g. Kaliska, p. Sieradzki.
Budziszowice, g. Kielecka, p. Pińczowski.
Bukowie, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.
Busk, os., g. Kielecka, p. Stopnicki.
Bzin, g. Radomska, p. Koński.

C.

Cegłów, os., g. Warszawska, p. N.-Miński.
Chełm, m. pow., g. Lubelska.
Chelmica, g. Płocka, p. Lipnowski.
Chełmo, g. Piotrkowska, p. N. Radomski.
Chęciny, m., g. Kielecka, p. Kielecki.
Chlewiska, g. Radomska, p. Koński.
Chmielów, g. Radomska, p. Opatowski.
Chmielnik, m., g., Kielecka, p. Stopnicki.
Chocień, g. Warszawska, p. Włocławski.
Chodecz, g. Warszawska, p. Włocławski.
Cichoburz, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Ciechanów, m. pow., g. Płocka.
Ciechanowiec, os., g. Łomżyńska, p. Mazowiecki.
Ciechocinek, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Cieladź, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Cielce, g. Kaliska, p. Piotrkowski.
Ćmielów, os., g. Radomska, p. Opatowski.
Cydyń, g. Łomżyńska, p. Łomżyński.
Cygów, g. Warszawska, p. Radzyński.
Czarkowa, g. Kielecka, p. Pińczowski.
Czarna Struga, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Czechy, os. fabr., g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Czeladź, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Czernikowo, g. Płocka, p. Lipnowski.

Czersk, os., g. Warszawska, p. Grójecki.
Czersk, g. Warszawska, p. Grójecki.
Częstochowa, m. pow., g. Piotrkowska.
Częstocice, g. Radomska, p. Opatowski.
Czomsk, g. Płocka, p. Rypiński.
Czyste, g. Warszawska, p. Warszawski.

D.

Daleszyce, os., g. Kielecka, p. Kielecki.
Dąbie, m., g. Kaliska, p. Kolski.
Dąbkowice, g. Warszawska, p. Łowicki.
Dąbrowa, wieś i os. górnicza, g. Piotrk., p. Będziński.
Dąbrowa, g. Piotrkowska, p. N. Radomski.
Dąbrowa, g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Dąbrowica, g. Lubelska, p. Lubelski.
Deszno, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Dębice, g. Warszawska, p. Włocławski.
Dobrzelin, os. fabr., g. Warszawska, p. Kutnowski.
Dobrzyń, m., g. Płocka, p. Lipnowski.
Drozdów, g. Łomżyńska, p. Łomżyński.
Drzewica, os., g. Radomska, p. Opoczyński.
Dubienka, m., g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Działoszyce, m., g. Kielecka, p. Pinczowski.
Dziektarzewo, g. Płocka, p. Płoński.
Dzierzb, g. Kaliska, p. Kaliski.
Dzierzkowice, g. Lubelska, p. Janowski.
Dziesiąta, g. Lubelska, p. Lubelski.

E.

Elzbietów, os. fabr., g. Siedlecka, p. Sokołowski.

F.

- Falków, g. Radomska, p. Koński.
Feliksówka, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Firlej, os., g. Lubelska, p. Lubartowski.
Firlej, g. Radomska, p. Radomski.
Freda, forteca, g. Suwalska, p. Marjampolski.
Furmanów, g. Radomska, p. Koński.

G.

- Garbów, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Gartatowice, g. Kielecka, p. Pińczowski.
Garwolin, m. p., g. Siedlecka.
Gawartowa Wola, g. Warszawska, p. Błoński.
Giebaltów, g. Kielecka, p. Miechowski.
Gielgudyszki, g. Suwalska, p. Władysławowski.
Głodowo, g. Płocka, p. Lipnowski.
Golina, os., g. Kaliska, p. Koniński.
Gołyszyn, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Goraj, os., g. Lubelska, p. Zamojski.
Gostawice, g. Kaliska, p. Koniński.
Gostomia, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Gostynin, m. p., g. Warszawska.
Gradowo, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Grajewo, os., g. Łomżyńska, p. Szczuczynski.
Grochów, g. Warszawska, p. Warszawski.
Grodziec, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Grójec, m. p., g. Warszawska.
Grudek, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Gruszczyn, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Grzymiszew, g. Kaliska, p. Koniński.

Gucin, os., fabr. g. Łomżyńska, p. Ostrołęcki.

Guty, g. Łomżyńska, p. Szczuczyński.

Guzów, g. Warszawska, p. Błoński.

H.

Hańsk, g. Siedlecka, p. Włodawski.

Helena, os. fabr., g. Suwalska, p. Marjampolski.

Hermanów, os. fabr., g. Warszawska, p. Sochaczewski.

Horodło, os., g. Lubelska, p. Hrubieszowski.

Hrubieszów, m. p., g. Lubelska.

Hruszniew, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.

Hutecze, g. Lubelska, p. Chełmski.

I.

Iża, osada powiatowa, g. Radomska.

Inowódz, os., g. Piotrkowska, p. Rawski.

Irena, wieś i os. fab., g. Lubelska, p. Janowski.

Iślałuż, g. Suwalska, p. Marjampolski.

Iwangród, forteca, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.

Izabelin, g. Płocka, p. Ciechanowski.

Izbica, os., g. Lubelska, p. Krasnostawski.

J.

Jabłonna, g. Warszawska, p. Warszawski.

Jakiniszki, g. Suwalska, p. Marjampolski.

Janczewo, g. Łomżyńska, p. Kolneński.

Janów, m. p., g. Lubelska.

- Janów*, os., g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Janów, g. Warszawska, p. N.-Miński.
Janówek, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Janowiec, os., g. Radomska, p. Kozienicki.
Jarczew, g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Jaronowice, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Jartypory, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Jasień, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Jaworznia, g. Kielecka, p. Kielecki.
Jaworznik, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Jedwabno, g. Łomżyńska, p. Kolneński.
Jerzmów, g. Siedlecka, p. Siedlecki.
Jeziorki, g. Łomżyńska, p. Łomżyński.
Jeziorna, g. Warszawska, p. Warszawski.
Jędrzejów, m. p., g. Kielecka.
Józefów, os., g. Lubelska p. Biłgorajski.
Józefów, os., g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Józefów, os. fabr., g. Warszawska, p. Warszawski.

K.

- Kalisz*, m. gubernialne.
Kalwarja, m. p., g. Suwalska.
Katuszyn, m., g. Warszawska, p. N.-Miński.
Kamienica Polska, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Kamionna, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Kaszewice, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.
Kawęczyn, g. Radomska, p. Koński.
Kawęczyn, g. Warszawska, p. Warszawski.
Kazimierz, os., g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Kazimierza, g. Kielecka, p. Pińczowski.
Kąty, g. Lubelska, p. Zamojski.

- Kielce*, m. gubernialne.
Kielbów, g. Radomska, p. Radomski.
Kieleczyglów, g. Kaliska, p. Wieluński.
Kijany, g. Lubelska, p. Lubartowski.
Kików, g. Kielecka, p. Stopnicki.
Klimczyce, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Klimkiewiczów, g. Radomska, p. Opatowski.
Klizin, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Klonowa, g. Kaliska, p. Sieradzki.
Kluczkowice, g. Lubelska p. N.-Aleksandryjski.
Klwów, os, g. Radomska, p. Opoczyński.
Klucko, g. Radomska, p. Koński.
Kobło, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Kociołki, g. Radomska, p. Kozienicki.
Kociołki, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.
Kock, os., g. Siedlecka, p. Łukowski.
Kodeń, os., g. Siedlecka, p. Bialski.
Kodrąb, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Kolno, m. p., g. Łomżyńska.
Kolumna, os. fabr., g. Piotrkowska, p. Łaski.
Koluszki, g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Kolbiel, os., g. Warszawska, p. N.-Miński.
Kolo, m. p., g. Kaliska.
Konięcpol, os., g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Konary, g. Radomska, p. Radomski.
Konin, m. p., g. Kaliska.
Końskie, m. p., g. Radomska.
Końsko-Wola, os., g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Konstancya, os. fabr., g. Warszawska, p. Kutnowski.
Konstantynow, os. p., g. Siedlecka.
Konstantynów, os., g. Piotrkowska, p. Łódzki.
Kopciowo, g. Suwalska, p. Sejneński.
Korytków, g. Radomska, p. Opoczyński.

Korytnica, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Kosów, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Kotowszczyzna, g. Suwalska, p. Wilkowyski.
Kowala, g. Kielecka, p. Miechowski.
Koziegłówek, g. Piotrkowska p. Będziński.
Kozienice, m. p., g. Radomska.
Kozłowska, g. Lubelska, p. Lubartowski.
Koźminek, os., g. Kaliska, p. Kaliski.
Kozuszki, g. Warszawska, p. Sochaczewski.
Krasieniec, os. fabr., g. Płocka, p. Ciechanowski.
Krasne, g. Płocka, p. Ciechanowski.
Kraśnik, m., g. Lubelska, p. Janowski.
Krasnobród, os., g. Lubelska, p. Zamojski.
Krasnosielc, os., g. Łomżyńska, p. Makowski.
Krasnystaw, m. p., g. Lubelska.
Krasocin, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Kroczewo, g. Płocka, p. Płoński.
Krośniewice, os., g. Warszawska, p. Kutnowski.
Krupe, g. Lubelska, p. Krasnostawski.
Kryłów, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Krzemieniowice, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Krzesk, g. Siedlecka, p. Siedlecki.
Krzeszów, os., g. Lubelska, p. Biłgorajski.
Kudźbork, os., g. Płocka, p. Mławski.
Kunów, os., g. Radomska, p. Opatowski.
Kupiżyn, g. Siedlecka, p. Sokołowski.
Kurów, os., g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Kutno, m. p., g. Warszawska.
Kuznica Stara, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.

L.

Latowicz, os., g. Warszawska, p. N.-Miński.

Leonów, g. Warszawska, p. Gostyński.
Leśmierz, g. Kaliska, p. Łęczycki.
Libertów, g. Warszawska, p. N.-Miński.
Linów, g. Radomska, p. Opatowski.
Lipno, m. pow., g. Płocka.
Liszków, g. Suwalska, p. Sejneński.
Liw, os., g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Lubartów, m. p., g. Lubelska.
Lublin, m. gubernialne.
Lubraniec, os., g. Warszawska, pow. Włocławski.

Ł.

Łabędź, g. Kielecka, p. Pinczowski.
Łabno, g. Suwalska, p. Augustowski.
Łagów, os., g. Radomska, p. Opatowski.
Łanięta, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Łask, m. pow., g. Piotrkowska.
Łazy, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Łąck, g. Warszawska, p. Gostyński.
Łążyn, g. Płocka, p. Lipnowski.
Łeczna, m., g. Lubelska, p. Lubartowski.
Łeczyca, m. p., g. Kaliska.
Łękawica, g. Radomska, p. Kozienicki.
Łęki, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Łobzów, g. Kielecka, p. Olkuski.
Łochów, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Łódź, m. p., g. Piotrkowska.
Łomia, g. Płocka, p. Mławski.
Łomża, miasto gubernialne.
Łosice, os., g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Łotoszyn, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.

Łowicz, m. p., g. Warszawska.
Łubanie, g. Kielecka, p. Stopnicki.
Łubienice, g. Kaliska, p. Wieluński.
Łucka, g. Lubelska, p. Lubartowski.
Łuków, m. p., g. Siedlecka.
Łukowe, g. Łomżyńska, p. Makowski.
Łyszkowice, g. Warszawska, p. Łowicki.

M.

Machory, g. Radomska, p. Opoczyński.
Maciejowice, os., g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Maćkowo, g. Suwalska, p. Suwalski
Maków, m. powiatowe, g. Łomżyńska.
Maków, g. Radomska, p. Radomski.
Maluszyn, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Marchwacz, g. Kaliska, p. Kaliski.
Marjampol, m. p., g. Suwalska.
Marki, g. Warszawska, p. Warszawski.
Mazanów, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Mełgiew, g. Lubelska, p. Lubelski.
Metele, g. Suwalska, p. Sejneński.
Mijaczew, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Mianocice, g. Kielecka, p. Miechowski.
Michałów, g. Warszawska, p. Błoński.
Michałów, g. Radomska, p. Iłżecki.
Michałów, g. Kielecka, p. Olkuski.
Miechów, m. pow., g. Kielecka.
Miedziano-Góra, g. Kielecka, p. Kielecki.
Mildzieszyn, g. Warszawska, p. Warszawski.
Miedzna, os., g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Międzyrzec, m., g. Siedlecka, p. Radzyński.

- Miłowice, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Mircze, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Mirków, os. fabr., g. Kaliska, p. Wieluński.
Mława, m. pow., g. Płocka.
Młodzieszyn, g. Warszawska, p. Sochaczewski.
Młynów, g. Kaliska, p. Łęczycki.
Mniszew, g. Radomska, p. Kozienicki.
Mniów, g. Kielecka, p. Kielecki.
Model, g. Warszawska, p. Gostyński.
Modliborzycze, os., g. Lubelska, p. Janowski.
Mokotów, g. Warszawska, p. Warszawski.
Mokrsko, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Mołodjatycze, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Mordy, os., g. Siedlecka, p. Siedlecki.
Motyczno, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Morowica, g. Kielecka, p. Kielecki.
Morzyczyn, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Mroczków, g. Radomska, p. Koński.
Mszczonow, m., g. Warszawska, p. Błoński.
Myza, os. fabr., g. Płocka, p. Płoński.
Myszków, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Myszyniec, os., g. Łomżyńska, p. Ostrołęcki.

N.

- Nacpolsk, g. Płocka, p. Płoński.
Nadolna, g. Radomska, p. Koński.
Nałęczów, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Nasielsk, m., g. Łomżyńska, p. Pułtuski.
Neple, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Nieborów, g. Warszawska, p. Łowicki.
Niebrów, g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Niechcice, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.

Niedospielin, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Niekłań, g. Radomska, p. Koński.
Nieszawa, m. p., g. Warszawska.
Nieszków, g. Kielecka, p. Miechowski
Nietuliska, g. Radomska, p. Opatowski.
Ninków, g. Radomska, p. Koński.
Niwka, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Niwki, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Nowe Miasto, os., g. Piotrkowska, p. Rawski.
Nowo-Aleksandrya, m. pow., g. Lubelska.
Nowo-Georgiewsk, twierdza, g. Płocka, p. Płoński.
Nowo-Mińsk, m. p., g. Warszawska.
Nowo-Radomsk, m. p., g. Piotrkowska.
Nowy Dwór, m., g. Warszawska, p. Warszawski.

O.

Ochła, g. Kaliska, p. Kolski.
Ochota, g. Warszawska, p. Warszawski.
Ogródzieniec, g. Kielecka, p. Olkuski.
Ojców, g. Kielecka, p. Olkuski.
Okalewo, g. Płocka, p. Rypiński.
Oleszno, g. Kielecka, p. Włoszczowski.
Olkusz, m. p., g. Kielecka.
Olszewnica Wielka, g. Siedlecka, p. Radzyński.
Olsztyn, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Opatów, m. p., g. Radomska.
Opatówek, os., g. Kaliska, p. Kaliski.
Opoczno, m. p., g. Radomska.
Opole, os., g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Oporów, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Orłów, g. Lubelska, p. Krasnystawski.

Orońsk, g. Radomska, p. Radomski.
Oryszew, g. Warszawska, p. Sochaczewski.
Osieciny, os., g. Warszawska, p. Nieszawski.
Ossowiec, forteca, g. Łomżyńska, p. Szczuczynski.
Ostrołęka, m. p., g. Łomżyńska.
Ostromeźczyn, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Ostrów, m. p., g. Łomżyńska.
Ostrowy, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Otwock, g. Warszawska, p. N.-Miński.
Ozorków, os., g. Kaliska, p. Łęczycycki.

P.

Pabianice, m., g. Piotrkowska, p. Łaski.
Panki, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Paplin, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Paprotnia, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Pawłów, os., g. Lubelska, p. Chełmski.
Pawłów, g. Radomska, p. Koński.
Pawłowice, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Petrykozy, g. Warszawska, p. Grójecki.
Pieskowa Skała, w., g. Kielecka, p. Olkusi.
Piętno, g. Kaliska, p. Turecki.
Pilica, os., g. Kielecka, p. Olkusi.
Pilichowice, g. Radomska, p. Opoczyński.
Pińczów, m. p., g. Kielecka.
Piotrków, m. gubernialne.
Piotrowin, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Pławno, os., g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Płock, miasto gubernialne.
Płomiany, g. Płocka, p. Lipnowski.
Płonne, g. Płocka, p. Rypiński.

- Płońsk*, m. p., g. Płocka.
Płowce, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Poddebice, os., g. Kaliska, p. Łęczycki.
Podlodów, g. Lubelska, p. Tomaszowski.
Pogorzel, g. Warszawska, p. N.-Miński.
Poniemów Fergussa, g. Suwalska, p. Władysławowski.
Popowo, g. Łomżyńska, p. Pultuski.
Popkowice, g. Lubelska, p. Janowski.
Poręba Mrzyglódzka, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Poryte, g. Łomżyńska, p. Łomżyński.
Potoczek, g. Lubelska, p. Janowski.
Potok, g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Poturzyn, g. Lubelska, p. Tomaszowski.
Powiercie, g. Kaliska, p. Kolski.
Praga, przedmieście, g. Warszawska, p. Warszawski.
Praszka, os., g. Kaliska, p. Wieluński.
Preny, m., g. Suwalska, p. Marjampolski.
Proszowice, os., g. Kielecka, p. Miechowski.
Pruszków, g. Warszawska, p. Warszawski.
Przasnysz, m. pow., g. Płocka.
Przedbórz, m., g. Radomska, p. Koński.
Przedecz, os., g. Warszawska, p. Włocławski.
Przerąb, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Przystajń, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Przysucha, os., g. Radomska, p. Opoczyński.
Puchaczów, os., g. Lubelska, p. Chełmski.
Puczyce, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Pultusk, m. p., g. Łomżyńska.
Pytowice, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.

R.

- Rabsztyn, g. Kielecka, p. Olkuski.

- Racisz*, os., g. Płocka, p. Sierpecki.
Raciborowice, g. Lubelska, p. Hrubieszowski.
Radliczyce, g. Kaliska, p. Kaliski.
Radom, m. gubernialne.
Radoryż, g. Siedlecka, p. Łukowski.
Radzanów, os., g. Płocka, p. Mławski.
Radzików, g. Warszawska, p. Błoński.
Radzimowice, g. Płocka, p. Mławski.
Radzymin, m. p., g. Warszawska.
Radzyń, m. p., g. Siedlecka.
Ratowo, g. Płocka, p. Mławski.
Rawa, m. p., g. Piotrkowska.
Regów, g. Radomska, p. Kozienicki.
Rejów, g. Kielecka, p. Kielecki.
Rembieszów, g. Piotrkowska, p. Łaski.
Rososz, g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Rozwozin, g. Płocka, p. Mławski.
Rożan, os., g. Łomżyńska, p. Makowski.
Rożanka, g. Siedlecka, p. Włodawski.
Rożele, g. Suwalska, p. Marjampolski.
Ruda, g. Lubelska, p. Chełmski.
Ruda Białaczewska, g. Radomska, p. Opoczyński.
Ruda Maleniecka, g. Radomska, p. Koński.
Ruda Pabianicka, g. Piotrkowska, p. Łódzki.
Rudka, g. Siedlecka, p. Konstantynowski.
Rudniki, g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
Rudzieńko, g. Warszawska, p. Radzyński.
Rusinowo, g. Płocka, p. Rypiński.
Ruszkowo, g. Warszawska, p. Nieszawski.
Rychwał, os., g. Kaliska, p. Koniński.
Ryki, g. Siedlecka, p. Garwoliński.
Rypin, m. p., g. Płocka.
Rytwiany, g. Radomska, p. Sandomierski.

Rzeczyca, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Rzeki Wielkie, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Rzuców, g. Radomska, p. Koński.

S.

Saneygniów, g. Kielecka, p. Pinczowski.
Sandomierz, m. p., g. Radomska.
Sanniki, g. Warszawska, p. Gostyński.
Sarnów, g. Płocka, p. Mławski.
Sarnów, g. Siedlecka, p. Łukowski.
Sejny, m. pow., g. Suwalska.
Senderki, g. Lubelska, p. Biłgorajski.
Serokomla, os., g. Siedlecka, p. Łukowski.
Sieciechow, os., g. Radomska, p. Kozienicki.
Siedlce, miasto gubernialne.
Siedliszcze, g. Lubelska, p. Chełmski.
Sielec, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Sielpia, g. Radomska, p. Koński.
Siemiątkowo Rogale, g. Płocka, p. Sierpecki.
Siemiechów, g. Piotrkowska, p. Łaski,
Siemień, g. Siedlecka, p. Radzyński.
Siennica, os., g. Warszawska, p. N.-Miński.
Sieradz, m. pow., g. Kaliska.
Sierpc, m. p., g. Płocka.
Siewierz, os., g. Piotrkowska, p. Będziński.
Silniczka, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Skaryszew, os., g. Radomska, p. Radomski.
Skierniewice, m. pow., g. Warszawska.
Skornica, g. Radomska, p. Koński.
Skotniki, g. Radomska, p. Sandomierski.
Skrwilno, g. Płocka, p. Rypiński.

- Skrzany, g. Warszawska, p. Gostyński.
Sławinek, g. Lubelska, p. Lubelski.
Stauków, os., g. Kielecka, p. Olkuski.
Ślubice, g. Warszawska, p. Gostyński.
Stupca, m. pow., g. Kaliska.
Smoczewo, g. Płocka, p. Płoński.
Smogorzew, g. Radomska, p. Opoczyński.
Smoleń, g. Kielecka, p. Olkuski.
Smotryczew, g. Piotrkowska, p. N.-Radomski.
Smugi, g. Piotrkowska, p. Piotrkowski.
Sobieska Wola, g. Lubelska, p. Lubelski.
Sobków, os., g. Kielecka, p. Jędrzejowski.
Sochaczew, m. p., g. Warszawska.
Sochocin, os., g. Płocka, p. Płoński.
Soczewka, g. Warszawska, p. Gostyński.
Sójkki, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Sokołów, m. pow., g. Siedlecka.
Solec, os., g. Radomska, p. Iżceki.
Solec, g. Kielecka, p. Stopnicki.
Sopel, g. Warszawska, p. Łowicki.
Sopoćkin, os., g. Suwalska, p. Augustowski.
Sosnowice, g. Piotrkowska, p. Będziński.
Spethal, g. Płocka, p. Lipnowski.
Starachowice, g. Radomska, p. Iżceki.
Stara Kuźnica, g. Radomska, p. Koński.
Stara Warka, g. Warszawska, p. Grójecki.
Stara Wieś, g. Warszawska, p. N.-Miński.
Stara Wieś, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Stara Wieś, g. Radomska, p. Kozienicki.
Starzyce, os. fabr., g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Staszów, m., g. Radomska, p. Sandomierski.
Stawiski, os, g. Łomżyńska, p. Kolneński
Stawiszyn, os., g. Kaliska, p. Kaliski.

- Stąporków, g. Radomska, p. Koński.
Sterdyń, os., g. Siedlecka, p. Sokołowski.
Stopnica, m. p., g. Kielecka,
Strzegowo, g. Płocka, p. Ciechanowski.
Strzelce, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Strzeszkowice, g. Lubelska, p. Lubelski.
Studzieniec, g. Warszawska, p. Skierniewicki.
Suchedniów, g. Kielecka, p. Kielecki.
Sulejów, os., g. Piotrkowska, p. Piotrkowski
Suwałki, miasto gubernialne,
Swiack, g. Suwalska, p. Augustowski.
Św. Krzyż, g. Radomska, p. Opatowski.
Syrniki, g. Lubelska, p. Lubartowski.
Szczawin, g. Łomżyńska, p. Ostrołęcki.
Szczekarków, g. Lubelska, p. N.-Aleksandryjski.
Szczuczyn, m. p., g. Łomżyńska.
Szczutowo, g. Płocka, p. Rypiński.
Szklary, g. Kielecka, p. Olkusi.
Szopy Niemieckie, g. Warszawska, p. Warszawski.
Szreniawa, os. fabr., g. Kielecka, p. Miechowski.
Sztabin, g. Suwalska, p. Augustowski.
Szydłowiec, m., g. Radomska, p. Koński.

T.

- Tadzin, os. fabr., g. Suwalska, p. Wilkowyski.
Targówek, os. fabr., g. Warszawska, p. Warszawski.
Tarnawatka, g. Lubelska, p. Tomaszowski.
Tarnograd, os., g. Lubelska, p. Biłgorajski.
Tarnów, g. Lubelska, p. Chełmski.
Tomaszów, g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Tomaszów, m. p., g. Lubelska.

Tomeczyno, ob. Oporów.
Tomkowo g. Płocka, p. Rypiński.
Tulibawa, g. Płocka, p. Lipnowski
Tuliszków, g. Kaliska, p. Koniński.
Tum, g. Kaliska, p. Łęczycki.
Turek, m. p., g. Kaliska.
Turna, g. Siedlecka, p. Węgrowski.
Turowiec, g. Warszawska, p. Grójecki.
Tykocin, m., g. Łomżyńska, p. Mazowiecki.
Tyszowce, os., g. Lubelska, p. Tomaszowski.

U.

Ujazd, os., g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Uleź, g. Siedlecka, p. Garwoliński.

W.

Walentynów, g. Warszawska, p. Kutnowski.
Warka, m., g. Warszawska, p. Grójecki.
Warszawa, m. gł. kraju i gubernialne.
Warta, m., g. Kaliska, p. Turecki.
Wawer, g. Warszawska, p. Warszawski.
Węgrów, m. p., g. Siedlecka.
Węgrzynowice, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Wielka Wieś, g. Piotrkowska, p. Łaski.
Wieluń, m. p., g. Kaliska.
Wieruszow, os., g. Kaliska, p. Wieluński.
Wierzbiца, os., g. Radomska, p. Radomski.
Więclawice, g. Warszawska, p. Włocławski.
Wigry, g. Suwalska, p. Suwalski.

- Wilanów, g. Warszawska, p. Warszawski.
Wilanowo, g. Piotrkowska, p. Brzeziński.
Witkowyszki, m. p., g. Suwalska.
Winiary, g. Kaliska, p. Kaliski.
Wiślica, os., g. Kielecka, p. Pińczowski.
Władysławów, m. p., g. Suwalska.
Włodawa, m. p., g. Siedlecka.
Włocławek, m. p., g. Warszawska.
Włoszczowa, os. powiatowa, g. Siedlecka.
Wnory, g. Łomżyńska, p. W. Mazowiecki.
Wodzisław, os., g. Kielecka. p. Jędrzejowski.
Wojciechów, g. Kielecka, p. Kielecki.
Wojciechów, os. fabr., g. Lubelska, p. Krasnystawski.
Wojstawice, os., g. Lubelska, p. Chełmski.
Wojcza, g. Kielecka, p. Stopnicki.
Wola, g. Warszawska, p. Warszawski.
Wola-Bałtowska, g. Radomska, p. Iłżecki.
Wola Chojnata, g. Piotrkowska, p. Rawski.
Woroniec, g. Siedlecka, p. Biański.
Woźuczyn, g. Lubelska, p. Tomaszowski.
Wysokie Mazowieckie, m. p., g. Łomżyńska.
Wyszków, g. Siedlecka, p. Węgrowski.

Z.

- Zaklików, os., g. Lubelska, p. Janowski.
Zakrzew, g. Radomska, p. Radomski.
Zakrzówek, g. Lubelska, p. Janowski.
Zamość, m. p., g. Lubelska.
Zapusta, os. fabr., g. Kaliska, p. Sieradzki.
Zatory, g. Łomżyńska, p. Pułtuski.
Zawichost, m., g. Radomska, p. Sandomierski.

- Zawiercie, os. fabr., na granicy g. Piotrkowskiej i Kieleckiej, p. Będzińskiego i Olkuskiego.
- Ząbki, wieś, g. Warszawska, p. Warszawski.
- Ząbkowice, g. Piotrkowska. p. Będziński.
- Zbiersk, g. Kaliska, p. Kaliski.
- Zbylczyce, g. Kaliska, p. Turecki.
- Zborów, g. Kielecka, p. Stopnicki.
- Zduńska Wola, m., g. Kaliska, p. Sieradzki.
- Zdworz, g. Warszawska, p. Gostyński.
- Zegrzynek, g. Łomżyńska, p. Pultuski.
- Zelow, w. i os. fabr., g. Piotrkowska, p. Łaski.
- Zgierz, m., g. Piotrkowska, p. Łódzki.
- Zielona, g. Płocka, p. Mławski.
- Złoty Potok, w., g. Piotrkowska, p. Częstochowski.
- Zwierzyniec, g. Lubelska, p. Zamojski.
- Zwoleń, os., g. Radomska, p. Kozienicki.

Ż.

- Żaków, g. Warszawska, p. N.-Miński.
- Żale, g. Płocka, p. Rypiński.
- Żarki, os., g. Piotrkowska, p. Będziński.
- Żarnowiec, os., g. Kielecka, p. Olkuski.
- Żelechów, m., g. Siedlecka, p. Garwoliński.
- Żulin, g. Lubelska, p. Chełmski.
- Żyrardów, os. fabr., g. Warszawska, p. Błoński.
-

Lista Prenumeratorów
Mapy Pogładowej Królestwa Polskiego,
ukożonej przez p. J. Wojcicką.

Ambroziewicz.

Andriolli—Warszawa.

Arconia Towarzystwo—Ryga.

Arczyński Kazimierz—Skierniewice.

Babiński.

Bank Dyskontowy—Warszawa.

Bank Handlowy—Warszawa.

Bank Polski—Warszawa.

Baranowski prof.

Bartelmus—Warszawa.

Baruch—Łódź.

Bauerfeund Aleks.—Warszawa.

Baurertz Rafał—Warszawa.

Baumgarten, Prezes B. P.—Warszawa.

Bąkowski, rad. bud., 2 egz.—Warszawa.

Benni Dr., 2 egz.

Berens—Warszawa.

Bergson.

Bernatowicz—Wilno.

Berson Mat.

Bevensee Bracia—Warszawa.

Białowiejski—Mława.

Birenzweig—Łódź.

Błachowski—Warszawa.
Bieliński hr. Józef.
Bloch, Prezes drogi żelaznej dąbrowskiej.
Bobrownicki.
Bobrowski.
Baudouin Ochrona.
Bojarski.
Bojemczyk.
Bojsbunn.
Bolechowski.
Boenisch—Warszawa.
Boratyński—Warszawa.
Borowski—Łódź.
Bortkiewicz—Gadiacz.
Brauman—Warszawa.
Birnbau—Łódź.
Brochocki.
Brochocka—Warszawa.
Bronikowski—Łódź.
Budziszewski.
Bujnicki—Kozienice, 2 egz.

Cenże—Lubawa.
Cegielski i Trylski—Warszawa.
Centnerszwer, księgarnia, 22 egz.
Chelmiński—Warszawa.
Chelmoński.
Charytanowicz Dr.—Piaski.
Chmielowski Ks. Kanonik.
Czempiński—Warszawa.
Chonke—Łódź.
Chrzanowski—Warszawa.
Ciechanowski.
Ciechomski—Czerniewice.
Cieszkowski—Warszawa.
Cithurus, księgarnia, 2 egz.
Cybulski.
Czacki hr.—Warszawa.
Czajewicz Alfons.
Czajkowski—Warszawa.

- Czarnecka — Warszawa.
Czarnecki Modest.
Czarnocki Gracjan — Warszawa.
Czarnowski — Warszawa.
Czertowicz Czesław — Kursk.
Czerkawski Adolf — Balta, gub. Kijow.
Czerwiński Antoni,
Czerwonka Arnold — Baltów.
- D**amienska Wanda — Warszawa
Dangiel.
Danielewicz — Łódź.
Deliniusz — Warszawa.
Deputowski — Warszawa.
Diehl Edmund — Warszawa.
Diksztajn — Warszawa.
Dobrzańska, księgarnia, 18 egz.
Dorożyński — Pasieczna, gub. Wołyńska.
Dubeltowicz Walenty — Warszawa.
Dunin Karol — Warszawa.
Dworzyński.
Dworzyński Win.
Dziwulski Henryk — Warszawa.
Dziennik Łódzki — Łódź.
- E**psztein Edward — Warszawa.
Epsztein Juljusz — Warszawa.
Epsztein Mieczysław — Warszawa.
- F**edkowicz Hilary — Przemyszczenica.
Fierman Wincenty.
Fischer Marcell.
Flamm Filip — Warszawa.
Frąckiewicz Wład. — Warszawa.
Fraze Juljan — Warszawa.
Frank Bernard.
Froelich — Warszawa.
Fudakowski.
Fuchs Synowie — Warszawa.
- G**ajdier — Chełm.

- Gajewski Książdz—Warszawa.
Galbierz Mikołaj—Bochajówka.
Ganze—Ostrów.
Gargulski—Warszawa.
Garstecki, księgarnia—Częstochowa.
Gebethner i Wolff, księgarnia, 125 egz.
Gejsztor, księgarnia, 5 egz.
Gelich—Łódź.
Gepner Dr.
Geyer—Łódź.
Glinka, Rad. Tow. Kred. Ziem.
Gliński—Petersburg, 10 egz.
Gluck—Warszawa.
Glücksberg, 2 egz.
Głogowski Dr., Ostrowiec.
Głowacki—Rzyszczewo, 3 egz.
Gniazdowski—Świedziebno.
Gnoiński, Dyr. D. Ż. Teresp. i Nadw.
Godlewska.
Goldfeder—Warszawa.
Goldstand—Warszawa.
Gołębiewski—Warszawa.
Gozdowski, Ks.—Warszawa.
Górecki Ludwik—Warszawa.
Górski—Włocławek.
Górski Ludwik—Warszawa.
Górski Teodor—Świerczyn.
Górski Wojciech.
Grabski Feliks—Borów.
Grabowski—Warszawa, 2 egz.
Gralewski.
Grohman—Łódź.
Gromadzki Henryk.
Grossé Jan—Warszawa.
Grossé.
Gruszecki, księgarnia.
Gruszczyński—Widawa.
Gruszczyński—Łódź.
Grzędziński—Warszawa.
Gutsche.

Haberbusch i Schiele—Warszawa.
Halbersztam—Warszawa.
Hanusz Lucjan.
Hejne Stefan.
Hełczyński—Warszawa.
Hantke—Warszawa.
Heylman—Ryga.
Herbst—Łódź.
Heinrich, księgarnia, 4 egz.
Hild Karol—Warszawa.
Hille i Dietrich—Warszawa.
Hofmański, księgarnia, 4 egz.—Kalisz.
Hordliczka—Warszawa.
Horodyski Wład.—Władysławów.
Hozer—Warszawa.
Hösick, księgarnia, 5 egz.
Hryniewiecki—Warszawa.

Instytut Głuchoniem i Ociemn.—Warszawa.
Iwański August—Żółkiewka.

Jagnin.
Jałowiecki—Warszawa.
Janicki—Warszawa.
Jankowski.
Janowski—Wileńska gnb.
Jantzen—Warszawa.
Jarkiewicz Józef.
Jaworowska—z Płockiego.
Jelinek Maksymiljan—Warszawa.
Jenike Ludwik.
Janasz Zygmunt—Warszawa.
Janasz Adolf Warszawa.
Jurewicz Teofila—Warszawa.
Jurski—Zacisze.

Kadziłowski.
Kamocka Teofila—Warszawa.
Kamocki Włodzimierz.

Kamocki—Łódź.
Kamiński—Warszawa.
Kamiński Jan Maurycy—Warszawa.
Kamiński Wład.
Karski Jan—Warszawa.
Kalinowski.
Karnicki—Warszawa.
Karpow—Łódź.
Karwowska—Warszawa.
Kaczyński—Warszawa.
Kijewski i Scholtze—Warszawa.
Kiersnowski—Warszawa.
Kiesłowski Franciszek.
Kieniorski—Starosiedlice.
Kirsztot-Prawncki.
Kiślański Władysław—Warszawa.
Kmita—Mława.
Kociszewski.
Koiszewski—Warszawa.
Kokeli Józef—Warszawa.
Komar hr. Józef.
Koniński—Warszawa.
Komitet Nadzorczy M. Warszawy.
Kossakowski hr. Stanisław—Warszawa.
Kossowski Mieczysław.
Kościelski—Warszawa.
Kottubaj—Warszawa.
Kowalski.
Kozłowski Biskup—Żytomierz.
Kowalewski Dom.
Kowalski Feliks.
Krański hr.—Warszawa.
Krański Ludwik hr. biuro—Warszawa.
Krasuski—Warszawa.
Krauze Władysław—Warszawa.
Kretkowski Włodz.
Kronenberg Stanisław—Warszawa.
Kronenberg—Warszawa.
Kropiwnicki—Warszawa.

Kruszczyński.
Krycki—Hrubieszów.
Krysiński Ksawery—Warszawa.
Krysiński, mecenas—Warszawa.
Krzyżanowski—Sieradz.
Krzyżanowski.
Kubacki Władysław.
Kucharzewski—Warszawa.
Kuczyński—Stanisław.
Kunkiel Eugeniusz,
Kurnatowski Michał—Warszawa.
Kuśmierski—Warszawa.
Kwiatkowski—Warszawa.

Landau—Warszawa.
Lechotycki.
Lenartowicz Franciszek—Warszawa.
Lendzka Marja—Warszawa.
Leppert—Warszawa.
Lesser, baron.
Leski—Częstochowa.
Lessel Józef—Różyce.
Lessel—Spiczynce.
Leszczyński.
Leśniewska Bronisława.
Lewensztejn Ludwik—Ryga.
Lewi—Warszawa.
Lewicki Grzegorz—Petersburg.
Liliensztern Jakób—Warszawa.
Lilpop Wiktor—Warszawa.
Lilpop, Rau—Warszawa.
Lilpop Karol—Warszawa.
Lipkowski—Tetjew.
Liszkiewicz—Warszawa.
Lochren—Łódź.
Loewe—Warszawa.
Libas Adolf—Warszawa.
Lubomirski, książę.
Lubomirski ks. Stefan Józef—Kruszczyń,
Luer Adam—Warszawa.

Łampicki.
Łaski Władysław—Uladów.
Łazniewski—Warszawa.
Łoś Kazimierz.
Lubiński Ksiądz—Warszawa.
Łuniewski Hipolit—Warta.
Łuniewski.
Łuniewska Irena—Warszawa.
Łypaczewski.

Machlejd—Warszawa
Majewski Stan.—Warszawa.
Majewski—Warszawa.
Majer Herman—Warszawa.
Majewski.
Majzner, 2 egz.—Warszawa.
Makomaski, 100 egz.—Warszawa.
Makowiecki Aleksander—Warszawa.
Malewski Gustaw—Kutais.
Malicka Aniela—Mińsk.
Maliniak Dawid—Warszawa.
Malcz Władysław—Warszawa.
Małachowski—Łódź.
Matkowski—Warszawa.
Mamroth—Warszawa.
Marczewski—Warszawa.
Marczewski—Zamość.
Marks Emil—Warszawa.
Maus—Warszawa.
Mazaraki—Warszawa.
Mazaraki.
Mazurkiewicz—Warszawa.
Mazurowski Bolesław—Warszawa.
Mejet—Warszawa.
Melerowicz—Warszawa.
Meyer—Łódź.
Michalski.
Michałowski—Kamieniec Podolski.
Mieczynski Symforjan.

Mikulski.

Minejko Bronisław—Woroniany.

Mioduszewski Ks. Józef.

Mitkiewicz—Warszawa.

Monastyrski—Ryga.

Morchner Nikodem.

Morgentaler—Warszawa.

Mrajski—Warszawa.

Mrajski.

Naake, 2 egz.—Warszawa.

Nagórny, vice-prezes Banku—Warszawa.

Nalepiński—Łódź.

Nałęczów, zakład leczniczy.

Natanson—Warszawa.

Niedźwiedzki Stanisław.

Nescer Antoni, inżynier z Lepla.

Nelken Maurycy—Warszawa.

Nepros A.—Warszawa.

Niewęglowski.

Norblin—Warszawa.

Nowacki—Warszawa.

Nowicki.

Nowicki, inżynier—Borowice.

Ochocki—Kamieniec.

Olszewski—Sokolów.

Olszewska—Warszawa.

Olsztyński.

Ordęga 2 egz.—Warszawa.

Orgelbrand, księgarnia, 45 egz.

Orzechowski.

Ostaszewski Adam.

Ostaszewski Michał—Warszawa.

Ostrowski hr. St.—Warszawa.

Ostrowski hr.

Pacanowski—Lublin.

Pacer Aleksander—Warszawa.

Paprocki, księgarnia, 43 egz.

- Paszkowski, nac. wyd. dr. Nadw., 5 egz.
Paszkowska—Warszawa.
Peck Emilja.
Peplowski, adwokat—Warszawa.
Pęcki Józef—Łomża.
Piaszczyński St.—Warszawa.
Pietschmann—Warszawa.
Plater hr. Ludwik, 2 egz. —Niekłań.
Plebiński, 2 egz.—Warszawa.
Płachecki—Łódź.
Pogorzelski.
Polak, księgarz, 3 egz.
Polak, dr.
Polakiewicz Bracia—Warszawa.
Polczycka—Warszawa.
Poletyło hr.
Poll Stanisław—Warszawa.
Popiel, Arcybiskup—Warszawa.
Popiel Wacław—Warszawa.
Powichrowski—Warszawa.
Portner Adam—Warszawa.
Portner Apolinary—Warszawa.
Porzycki.
Posarska.
Potocki hr. August—Warszawa.
Poznański—Łódź.
Poznański, adwokat.
Prejs—Warszawa.
Prószyński, księgarz, 5 egz.
Ptaszyński.

Raciborski, inż.—Marjampol.
Rackowska—Werdule.
Radwański Jan—Warszawa.
Radziejewski—Sudole.
Radziukinas—Warszawa.
Rajch—Warszawa.
Rajchman, 2 egz.—Warszawa.
Rakowski, 2 egz.

- Rampolt—Łódź.
Ratuld Kazimierz.
Rau Wilhelm—Warszawa.
Rawa.
Rawicz—Warszawa.
Redakcja Słowa.
Regulski Włodzimierz—Perzówka.
Rejd Wincenty—Zgeirz.
Reklewski—Konary.
Rembierz.
Rembowski.
Resursa Obywatelska—Warszawa.
Resursa Kupiecka—Warszawa.
Rodzyn—Warszawa.
Roguski.
Romański Jan.
Rosciszewski—Warszawa.
Rose, 2 egz.—Poznań.
Rosenblum—Warszawa.
Rossman—Warszawa.
Rossman St.
Roszkowski.
Rotwand Leon—Warszawa.
Rubinsztejn.
Rucz—Warszawa.
Rudnicki Mieczysław—Warszawa.
Rudnicki Władysław—Warszawa.
Rudzka Leontyna.
Rudzki, Sk., 2 egz.—Warszawa
Rusiecki, 2 egz.
Ruszkowski Antoni.
Ruszkiewicz Biskup, 2 egz.—Warszawa.
Rybicki.
Rycerski—Warszawa.
Rychter, 10 egz.,—Łomża.
Rymkiewicz Feliks.
Ryteł—Warszawa.
Rzyszczewski hr.—Warszawa.

Sawajłowicz.
Sawicka — Warszawa.
Sawicki — Warszawa.
Scheibler — Łódź.
Scheller — Warszawa.
Schlesinger — Warszawa.
Schonberg, firma — Warszawa.
Sennewald, księgarnia, 5 egz.
Silberstein — Łódź.
Sidlewski.
Sikorska Jadwiga.
Skarbek hr. — Osiężciny.
Skibiński.
Skórzewski.
Slaski — Warszawa.
Smiarowski — Łomża, 3 egz.
Smiechowska.
Sommer — Warszawa.
Sowiński.
Spitzbart — Warszawa.
Sporny, inż. — Warszawa.
Stabrowski, generał — Wołoczok.
Staniszewski Walerjan — Szmalki.
Stankiewicz Józef.
Starkman Julian — Warszawa.
Starzyński.
Statler.
Stawiarska.
Stawiski, 2 egz.
Stentzel.
Stępowski — Brzeźnica.
Stowarzysz. subjektów han. il. — Warszawa.
Stojanowski.
Strachocki.
Strasburger — Warszawa.
Suchowiecki Zygmunt — Warszawa.
Suligowski — Warszawa.
Sulikowski.
Suski — Warszawa.
Swierczewski — Pinczewo.

Swietlicki Konstanty.
Szarnach.
Szieman—Warszawa.
Szkoła handlowa—Warszawa.
Szkoła Politechniczna we Lwowie.
Szkoła techniczna drogi żel. W.-W.
Szlenker—Warszawa, 5 egz.
Szmidecki.
Szmidecki—Przasnysz.
Szostakowska—Warszawa.
Szpet Mieczysław.
Szulkowski.
Szuwalski, kantor pism, 28 egz.
Szymanowski.
Szymanowski Jan—Dziadowszczyzna.
Szymborski—Warszawa.
Szymkiewicz Rudolf—Władysławów.
Szyrczyński—Warszawa.

Swięcka—Warszawa

Tarnopolski Witalis.
Taube, baronowa—Warszawa.
Taube Karol, baron—gub. Wołyńska.
Taube Aleks., baron—Bałta.
Tąkiel—Rykały.
Temler i Szwede—Warszawa.
Temler Karol—Warszawa.
Temler Aleksander—Warszawa.
Teodor Wilhelm.
Thida,
Tomaszewski.
Topolnicki—Sokołówka.
Towarzystwo Kred. Ziems., 3 egz.
Towarzystwo pop. przem. i handlu—Warszawa.
Towarzystwo wyścigów konnych—Warszawa.
Towarzystwo subjektów handlowych—Warszawa.
Towarzystwo warsz. fabryki stali., 2 egz.
Towarzystwo Petersburskie ubezpieczeń.
Trechciński Marcei—Warszawa.

Trochimowski—Warszawa.
Trzaskowski Gustaw.—Warszawa.
Turowski--Warszawa,
Tworkowski—Warszawa.
Tydzień Piotrkowski, 14 egz.
Tyszkiewicz hr. Zofia—Kurlandja.

Ufniarski - Warszawa.
Urbanowski—Warszawa.

Valentin Edward.

Waberski—Warszawa.
Wajcht Czesław—Warszawa.
Walewski, hrabia.
Warsz.-Wied. droga żelazna, 6 egz.
Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń.
Wasiak—Warszawa.
Wawelberg—Warszawa.
Weinberg, dr.—Warszawa.
Weinberg, dr.—Warszawa.
Wende, księgarz, 35 egz.
Werner Antoni.
Wernik.
Wernicki—Warszawa.
Wertheim—Warszawa.
Wertheim A.
Wertowski—Warszawa.
Wett Henryk—Warszawa.
Wężyk—Beltów.
Wieniawski, rad.—Warszawa.
Wierbicki Stanisław—Warszawa.
Wierzchlejski Roman.
Wierzchlejski Teodor—Warszawa.
Wisbek Henryk.
Wisbek Władysław.
Witkowski, Książdz—Warszawa.
Wodzyński Tadeusz—Sucha.
Wojcicki.
Wojno Eustachy—Warszawa.

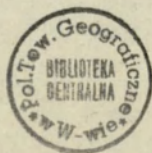
Wołowski Stanisław.—Warszawa.
Woroniecki, ksiądz.—Glinki.
Woroniecki Ferdynand.
Wrotnowski Lucjan—Warszawa.
Wróblewski Walery.
Wróblewski Jan—Warszawa.
Wydrychiewicz—Hrubieszów.
Wyganowski Konst.—Warszawa.

Zabiełto Stefan—Opole.
Zabłocki i Karwoska, księgarnia, 7 egz.
Zachert, baronowa.
Zajączkowski—Warszawa.
Zajdlisz Władysław—Olvach.
Zakłady Starachowickie.
Zakrzewski Władysław.
Zakrzewski Adam.
Zalewski.
Zalewski—Warszawa.
Zamojski hr. Konstanty—Warszawa.
Zamojski hr. August—Warszawa.
Zarzycka.
Zawadzki Ignacy—Udrylicze.
Zawisza Jan, dr.—Warszawa.
Zawisza—Warszawa.
Zawiszewski—Warszawa.
Zawodziński Zdzisław—Szcuczyn.
Zbijewski.
Zbyszewski.
Zembrzycka—Warszawa.
Zieliński Eugeniusz—Warszawa.
Ziemięcki—Węglewice.
Zwierowicz—Odesa.
Zypowski.

Żbikowski—Łódź.
Żółtowska, hrabina.
Żółtowski—Warszawa.
Żurkowski—Granica.
Żyliński.

Na zasadzie przytoczonej listy prenumeratorów mapy poglądowej widzimy, iż ogólna liczba tych ostatnich do obecnej chwili dosięga cyfry 1201 egz., z których 381 egz. przypada na księgarnie, a mianowicie:

Gebethner i Wolff	125
Paprocki	43
Orgelbrand	45
Wende	35
Szuwalski (kantor pism)	28
Centnerszwer	23
„Tydzień“ (pismo w Piotrkowie)	14
Gliński (Petersburg)	10
Sennewald	8
Hösick	5
Gejsztor	5
Prószczyński	5
Zabłocki	7
Heinrich	4
Polak	3
Cithurus	2
Gruszecki.	1

173